

บทที่ 5

ผลการวิจัย

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 5.1.1 เพศของประชากร

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	141	41.2
หญิง	201	58.8
รวม	342	100.0

จากตารางที่ 5.1.1 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย แบ่งเป็นเพศชายจำนวน 141 ราย คิดเป็นร้อยละ 41.2 เพศหญิงจำนวน 201 ราย คิดเป็นร้อยละ 58.8

ตารางที่ 5.1.2 อายุของประชากร

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 39 ปี	113	33.0
39 – 49	115	33.6
50 ปีขึ้นไป	114	33.4
รวม	342	100.0

จากตารางที่ 5.1.2 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย อายุต่ำกว่า 39 ปี จำนวน 113 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.0 อายุระหว่าง 39-49 ปีจำนวน 115 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.6 อายุ 50ปีขึ้นไป จำนวน 114 คิดเป็นร้อยละ 33.4

ตารางที่ 5.1.3 ระดับการศึกษาของประชากร

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้รับการศึกษา	5	1.5
ประถมศึกษา	255	74.6
มัธยมศึกษาตอนต้น	37	10.8
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	33	9.6
อนุปริญญา / ปวส.	3	0.9
ปริญญาตรีขึ้นไป	9	2.6
รวม	342	100.0

จากตารางที่ 5.1.3 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ไม่ได้รับการศึกษา จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.5 จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาจำนวน 255 ราย คิดเป็นร้อยละ 74.6 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 37 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.8 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช.จำนวน 33 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.6 ระดับอนุปริญญา หรือ ปวส. จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.9 และระดับปริญญาตรีขึ้นไปจำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.6

ตารางที่ 5.1.4 อาชีพของประชากร

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร	127	37.1
ค้าขาย	53	15.5
รับจ้าง	113	33.3
ธุรกิจส่วนตัว	8	2.3
รับราชการ	12	3.5
อื่นๆ	29	8.5
รวม	342	100.0

จากตารางที่ 5.1.4 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ประกอบอาชีพเกษตรกรจำนวน 127 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.1 อาชีพค้าขายจำนวน 53 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.5 อาชีพรับจ้างจำนวน 113 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.3 อาชีพธุรกิจส่วนตัวจำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.3 อาชีพรับราชการจำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.5 และอื่นๆ ได้แก่ ไม่ได้ทำงาน หรือมีอาชีพไม่แน่นอน จำนวน 29 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.5

ตารางที่ 5.1.5 รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนของประชากร

รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,001 บาท	256	81.5
5,001 – 10,000 บาท	46	14.6
10,001 บาทขึ้นไป	12	3.8
รวม	314	100.0

จากตารางที่ 5.1.5 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 314 ราย มีรายได้ต่ำกว่า 5,001 บาทต่อเดือนจำนวน 256 ราย คิดเป็นร้อยละ 81.5 มีรายได้ระหว่าง 5,001 - 10,000 บาทจำนวน 46 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.6 และมีรายได้ 10,001 บาทขึ้นไปจำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.8

ตารางที่ 5.1.6 สถานภาพในชุมชนของประชากร

สถานภาพในชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
สมาชิก / ลูกบ้าน	293	85.7
กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/คณะกรรมการหมู่บ้าน	8	2.3
ประธาน/กรรมการกลุ่มเกษตรกร	6	1.8
ประธานกรรมการกลุ่มสตรี	20	5.8
อื่น ๆ	15	4.4
รวม	342	100.0

จากตารางที่ 5.1.6 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 พบว่ามีสถานภาพเป็นลูกบ้าน สมาชิกของหมู่บ้านจำนวน 293 ราย คิดเป็นร้อยละ 85.7 กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือคณะกรรมการหมู่บ้านจำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.3 เป็นประธานหรือกรรมการกลุ่มเกษตรกรจำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.8 เป็นประธานกลุ่มสตรีจำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.8 และอื่น ๆ ได้แก่ กรรมการน้ำประปาหมู่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน กรรมการป่าไม้หมู่บ้านจำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.4

ตารางที่ 5.1.7 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนของประชากร

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 31 ปี	111	32.5
31 - 45	117	34.2
46 ปีขึ้นไป	114	33.3
รวม	342	100.0

จากตารางที่ 5.1.7 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย อาศัยอยู่ในชุมชนน้อยกว่า 31 ปีจำนวน 111 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.5 อยู่ในชุมชนเป็นเวลา 31 - 45 ปี จำนวน 117 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.2 อาศัยอยู่ในชุมชนเป็นเวลา 46 ปีขึ้นไปจำนวน 114 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.3

2. การใช้ประโยชน์จากป่าและการกระทำผิดกฎระเบียบป่าของชุมชน

ตารางที่ 5.2.1 การใช้ประโยชน์จากป่า

การใช้ประโยชน์จากป่า	เป็น ประจำ	บ่อย	ปาน กลาง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย	Mean	Std Dev
1. การหาผักมาบริโภค	64 (18.7)	77 (22.5)	97 (28.4)	86 (25.1)	18 (5.3)	3.243	1.175
2. การล่าสัตว์มาบริโภค	27 (7.9)	54 (15.8)	72 (21.6)	131 (38.3)	56 (16.4)	2.605	1.166
3. การหาผักมาขาย	37 (10.8)	54 (15.8)	108 (31.6)	99 (28.9)	44 (12.9)	2.827	1.170
4. การล่าสัตว์มาขาย	15 (4.4)	34 (9.9)	87 (25.4)	124 (36.3)	82 (24.0)	2.345	1.082
5. การเผาถ่าน/เอาไม้มาเป็น เชื้อเพลิง	4 (1.2)	29 (8.5)	96 (28.1)	144 (42.1)	69 (20.2)	2.284	0.921
6. การนำมาสร้าง/ซ่อมแซม บ้าน ชั่งฉาง เล้าไก่ ฯลฯ	3 (0.9)	22 (6.4)	97 (28.4)	115 (33.6)	105 (30.7)	2.132	0.955
7. อื่น ๆ	5 (1.5)	13 (3.8)	17 (5.0)	56 (16.4)	251 (73.4)	1.436	0.867

จากตารางที่ 5.2.1 การใช้ประโยชน์จากป่าที่ผู้วิจัยนำเสนอ สามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1. จากคำถาม “ท่านเคยเข้าไปหาพืชผักจากป่ามาบริโภค” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเป็นประจำ จำนวน 64 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.7 ตอบว่าบ่อย จำนวน 77 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.5 ตอบว่าปานกลางจำนวน 97 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.4 ตอบว่านานๆครั้งจำนวน 86 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.1 ตอบว่าไม่เคยจำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.3 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.243 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่เข้าไปหาพืชผักจากป่ามาบริโภคในระดับค่อนข้างสูง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.175

2. จากคำถาม “ท่านเคยเข้าไปล่าสัตว์ในป่ามาบริโภค” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเป็นประจำ จำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.9 ตอบว่าบ่อย จำนวน 54 ราย

คิดเป็นร้อยละ 15.8 ตอบว่าปานกลาง จำนวน 72 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.6 ตอบว่านานๆครั้ง จำนวน 131 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.3 ตอบว่าไม่เคย จำนวน 56 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.4 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.605 แสดงว่า ประชาชนส่วนใหญ่เข้าไปล่าสัตว์จากป่ามาขายในระดับปานกลาง โดยจะเข้าไปล่าสัตว์เมื่อถึงช่วงฤดูกาล ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.166

3. จากคำถาม “ท่านเคยเข้าไปหาพืชผักจากป่ามาขาย” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบเป็นประจำ จำนวน 37 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.8 ตอบว่าบ่อย จำนวน 54 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.8 ตอบว่าปานกลาง จำนวน 108 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.6 ตอบว่านานๆครั้ง จำนวน 99 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.9 ตอบว่าไม่เคย จำนวน 44 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.9 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.827 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่เข้าไปหาพืชผักจากป่ามาขายในระดับปานกลาง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.170

4. จากคำถาม “ท่านเคยเข้าไปล่าสัตว์จากป่ามาขาย” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเป็นประจำ จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.4 ตอบว่าบ่อย จำนวน 34 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.9 ตอบว่าปานกลาง จำนวน 87 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.4 ตอบว่านานๆครั้ง จำนวน 124 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.3 ตอบว่าไม่เคย จำนวน 82 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.0 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.345 แสดงว่า ประชาชนส่วนใหญ่เข้าไปล่าสัตว์จากป่ามาขายในระดับปานกลาง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.082

5. จากคำถาม “ท่านเผาถ่านหรือใช้ฟืนจากไม้ในป่ามาเป็นเชื้อเพลิง” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเป็นประจำ จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.2 ตอบว่าบ่อย จำนวน 29 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.5 ตอบว่าปานกลาง จำนวน 96 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.1 ตอบว่านานๆครั้ง จำนวน 144 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.1 ตอบว่าไม่เคย จำนวน 69 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.2 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.284 แสดงว่า ประชาชนส่วนใหญ่นำไม้ในป่ามาเผาถ่านหรือเป็นเชื้อเพลิง ในระดับปานกลางส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.921

6. จากคำถาม “ท่านเคยตัดไม้ในป่ามาสร้างบ้านสร้าง ยุ้งฉาง คอกหมู เล้าไก่ ฯลฯ” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเป็นประจำ จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.9 ตอบว่าบ่อย จำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.4 ตอบว่าปานกลาง จำนวน 97 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.4 ตอบว่านานๆครั้ง จำนวน 115 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.6 ตอบว่าไม่เคย จำนวน 105 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.7 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.132 แสดงว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ตัดไม้จากป่ามาสร้างบ้าน ยุ้งฉาง คอกหมู เล้าไก่ ฯลฯ ในระดับปานกลาง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.955

7. จากคำถาม “ท่านเคยใช้ประโยชน์จากป่าในด้านอื่น ๆ” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเป็นประจำ จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.5 ตอบว่าบ่อย จำนวน 13

ราย คิดเป็นร้อยละ 3.8 ตอบว่าปานกลาง จำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.0 ตอบว่านานๆครั้ง จำนวน 56 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.4 ตอบว่าไม่เคย จำนวน 251 ราย คิดเป็นร้อยละ 73.4 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.436 ซึ่งแสดงว่า ประชาชนส่วนใหญ่ มีการใช้ประโยชน์ในด้านอื่นๆ ในระดับต่ำ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.867

จากตารางจะเห็นได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการใช้ประโยชน์จากป่าในด้านการเก็บพืช ผักจากป่ามาบริโภค มากที่สุด โดยผักที่เก็บจากป่าก็มีมากมายแล้วแต่ฤดูกาล ได้แก่ เห็ด หน่อ ผักหวาน ผักสาบ เป็นต้น รองลงมาคือ การเก็บผักจากป่ามาขาย รองลงมาคือการล่าสัตว์จากป่ามาบริโภค สัตว์ที่นิยมล่าได้แก่ ไช้แดง แดง หนู นก กระรอก กระต่าย ไย้ เป็นต้น รองลงมาคือการล่าสัตว์จากป่ามาขาย รองลงมาคือการเผาถ่าน หรือนำไม้ในป่ามาเป็นเชื้อเพลิง รองลงมาคือการตัดไม้ในป่ามาสร้างบ้าน ชั่งฉาง คอกหมู เล้าไก่ ฯลฯ และสุดท้ายคือการใช้ประโยชน์จากป่าในด้านอื่น ๆ อันได้แก่การเก็บพืชในป่ามาเป็นสมุนไพร ซึ่งสมุนไพรที่นิยมเก็บมาได้แก่ หือสะพายควาย และ โด่ไม่รู้ล้ม ซึ่งมีสรรพคุณในการบำรุงกำลัง แก้ปวดเมื่อย ไม้ฝางแก้ปวดท้อง ฟ้าทลายโจรแก้ไข้ ต่อมทอนซิลอักเสบ หลอดลมอักเสบ ภูมิแพ้ แก้วอักเสบ ลดความดันโลหิต และรักษาโรคเบาหวาน รางจืดช่วยแก้พิษเบื่อเมาจากเห็ดพิษ ถอนพิษไข้ แก้หอบหืด ท้องร่วง แก้อาการเมาค้าง รักษาโรคพิษสุราเรื้อรัง เป็นต้น นอกจากนี้การใช้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ ยังได้แก่การนำไม้ในป่ามาเป็นเชื้อเพลิงในการประกอบกิจ รวมทั้งเป็นที่สำหรับเลี้ยงและเป็นแหล่งอาหารให้ วัว ควาย

ตารางที่ 5.2.2 ระดับการใช้ประโยชน์จากป่า

ระดับการใช้ประโยชน์จากป่า	จำนวน	ร้อยละ
น้อย (7 – 15 คะแนน)	183	53.5
ปานกลาง (16 – 25 คะแนน)	125	36.5
มาก (26 – 35 คะแนน)	34	9.9
รวม	342	100.0

จากตารางที่ 5.2.2 ผลการสอบถามการใช้ประโยชน์จากป่าโดยใช้คำถาม 7 ข้อ โดยให้คะแนนสำหรับข้อที่ตอบว่าเป็นประจำข้อละ 5 คะแนน ข้อที่ตอบว่าบ่อยข้อละ 4 คะแนน ข้อที่ตอบว่าปานกลางข้อละ 3 คะแนน ข้อที่ตอบว่านานๆครั้งข้อละ 2 คะแนน และข้อที่ตอบว่าไม่เคยข้อละ 1 คะแนน ผลปรากฏว่า ระดับการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ในชุมชนของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ใน

ระดับน้อย (7-15 คะแนน) จำนวน 183 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.5 อยู่ในระดับปานกลาง (16-25 คะแนน) จำนวน 125 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.5 และอยู่ในระดับมาก (26-35 คะแนน) จำนวน 34 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.9

ตารางที่ 5.2.3 การกระทำผิดกฎระเบียบป่าชุมชน

การกระทำผิดกฎระเบียบป่าชุมชน	เคย	ไม่เคย	Mean	Std Dev
1. เคยรับทราบถึงการกระทำผิดกฎระเบียบป่าชุมชน	165 (48.2)	177 (51.8)	1.518	0.500
2. เคยกระทำผิดกฎระเบียบป่าชุมชน	17 (5.0)	325 (95.0)	1.950	0.218

จากตารางที่ 5.2.3 การกระทำผิดกฎระเบียบป่าชุมชนที่ผู้วิจัยนำเสนอ สามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1. จากคำถาม “ท่านเคยรับทราบถึงการทำผิดกฎระเบียบการใช้ป่าของชุมชนหรือไม่” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเคยจำนวน 165 ราย คิดเป็นร้อยละ 48.2 ตอบว่าไม่เคยจำนวน 177 รายคิดเป็นร้อยละ 51.8 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.518 แสดงว่ามีผู้ที่ไม่เคยรับทราบการทำผิดกฎระเบียบการใช้ป่ามากกว่าผู้ที่เคยรับทราบเล็กน้อย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.500

2. จากคำถาม “ท่านเคยทำผิดกฎระเบียบการใช้ป่าของชุมชนหรือไม่” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเคยจำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.0 ตอบว่าไม่เคยจำนวน 325 ราย คิดเป็นร้อยละ 95.0 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.950 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่ไม่เคยกระทำผิดกฎระเบียบการใช้ป่าของชุมชน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.218

จากตาราง จะเห็นได้ว่าในด้านการรับทราบถึงการกระทำผิดกฎระเบียบป่าชุมชนปรากฏว่า มีผู้ที่เคยรับทราบกับไม่เคยรับทราบอยู่ในสัดส่วนที่พอ ๆ กัน ส่วนในด้านการกระทำผิดกฎระเบียบป่าชุมชนนั้น ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เคยกระทำผิดกฎระเบียบป่าชุมชน

ตารางที่ 5.2.4 ระดับการกระทำผิดกฎระเบียบป่าชุมชน

ระดับการกระทำผิดกฎระเบียบป่าชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยรับทราบและไม่เคยทำผิด	175	51.2
เคยทราบหรือเคยทำผิดอย่างใดอย่างหนึ่ง	152	44.4
เคยรับทราบและเคยทำผิด	15	4.4
รวม	342	100.0

จากตารางที่ 5.2.4 ผลการสอบถามการกระทำผิดกฎระเบียบการใช้ป่าของชุมชน โดย
ใช้คำถามจำนวน 2 ข้อ ผลปรากฏว่า ประชาชนที่ไม่เคยรับทราบการกระทำผิดกฎระเบียบการใช้ป่าของ
ผู้อื่น และไม่เคยทำผิดกฎระเบียบการใช้ป่าจำนวน 175 ราย คิดเป็นร้อยละ 51.2 เคยรับทราบหรือ
เคยทำผิดอย่างใดอย่างหนึ่งจำนวน 152 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.4 เคยรับทราบและเคยทำผิดกฎ
ระเบียบการใช้ป่าของชุมชนจำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.4

3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชน

ตารางที่ 5.3.1 ผลการตอบคำถามด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้

คำถาม	ตอบผิด	ตอบถูก	Mean	Std Dev
1. ตลอดเวลาที่ผ่านมามีป่าไม้ในประเทศไทยเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ	210 (61.4)	132 (38.6)	0.386	0.488
2. การดูแลป่าของกรมป่าไม้ไม่ประสบความสำเร็จเพราะป่าลดลงเรื่อย ๆ	92 (28.1)	246 (71.9)	0.719	0.450
3. อากาศที่ร้อนขึ้น น้ำท่วม สาเหตุหนึ่งเนื่องจากป่าไม้ถูกทำลาย	74 (21.6)	268 (78.4)	0.784	0.412
4. หากไม่มีป่าไม้นุญชก็จะมีชีวิตอยู่ได้ด้วยเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ	143 (41.8)	199 (58.2)	0.582	0.494
5. ป่าไม้และน้ำสัมพันธ์กัน หากป่าไม้อุดมสมบูรณ์น้ำก็จะอุดมสมบูรณ์ไปด้วย	99 (29.7)	243 (70.3)	0.711	0.454

จากตารางที่ 5.3.1 ผลการตอบคำถามด้านความรู้ความเข้าใจเรื่องทรัพยากรป่าไม้ที่ผู้วิจัยนำเสนอ สามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1. จากคำถาม “ตลอดเวลาที่ผ่านมามีป่าไม้ในประเทศไทยเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบผิดจำนวน 210 ราย คิดเป็นร้อยละ 61.4 ตอบถูก จำนวน 132 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.6 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.386 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่ตอบคำถามในข้อนี้ผิด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.488

2. จากคำถาม “การดูแลป่าของกรมป่าไม้ไม่ประสบความสำเร็จเพราะป่าลดลงเรื่อย ๆ” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบผิดจำนวน 92 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.1 ตอบถูก จำนวน 246 ราย คิดเป็นร้อยละ 71.9 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.719 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่ตอบคำถามในข้อนี้ได้ถูกต้อง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.450

3. จากคำถาม “อากาศที่ร้อนขึ้น น้ำท่วม สาเหตุหนึ่งเนื่องจากป่าไม้ถูกทำลาย” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบผิดจำนวน 74 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.6 ตอบถูก จำนวน 268 ราย คิดเป็นร้อยละ 78.4 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.784 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่ตอบคำถามในข้อนี้ได้ถูกต้อง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.412

4. จากคำถาม “หากไม่มีป่าไม้มนุษย์ก็สามารถมีชีวิตอยู่ได้ด้วยเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบผิดจำนวน 143 ราย คิดเป็นร้อยละ 41.8 ตอบถูก จำนวน 199 ราย คิดเป็นร้อยละ 58.2 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.582 แสดงว่ามีผู้ที่ตอบผิดและตอบถูก จำนวนพอ ๆ กัน โดยตอบถูกมากกว่าเล็กน้อย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.488

5. จากคำถาม “ป่าไม้และน้ำสัมพันธ์กัน หากป่าไม้อุดมสมบูรณ์น้ำก็จะอุดมสมบูรณ์ไปด้วย” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบผิดจำนวน 99 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.7 ตอบถูก จำนวน 243 ราย คิดเป็นร้อยละ 70.3 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.711 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่ตอบคำถามในข้อนี้ได้ถูกต้อง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.454

จากตาราง จะเห็นได้ว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องทรัพยากรป่าไม้ค่อนข้างดี โดยคำถามที่ตอบถูกมากที่สุดคือ คำถามข้อที่ 3 “การที่อากาศร้อนขึ้นหรือการที่น้ำท่วม สาเหตุหนึ่งเนื่องมาจากการที่ป่าไม้ถูกทำลาย” รองลงมาคือ คำถามข้อที่ 2. “การดูแลป่าของกรมป่าไม้ไม่ประสบความสำเร็จเพราะป่าลดลงเรื่อย ๆ” รองลงมาคือ คำถามข้อที่ 5. “ป่าไม้และน้ำสัมพันธ์กัน หากป่าไม้อุดมสมบูรณ์น้ำก็จะอุดมสมบูรณ์ไปด้วย” รองลงมาคือคำถามข้อที่ 4. “หากไม่มีป่าไม้มนุษย์ก็สามารถมีชีวิตอยู่ได้ด้วยเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ” ส่วนข้อที่ตอบผิดกันมากที่สุดคือ คำถามข้อที่ 1 “ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาป่าไม้ในประเทศไทยเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ” ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม เอาชุมชนตนเองเป็นมาตรวัด โดยป่าไม้ในชุมชนเพิ่มมากขึ้น แต่ป่าไม้ของประเทศโดยรวมกลับลดจำนวนลง

ตารางที่ 5.3.2 ผลการตอบคำถามด้านความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิชุมชน

คำถาม	ตอบผิด	ตอบถูก	Mean	Std Dev
1.ทรัพยากรของชุมชน ควรให้ชาวบ้านในชุมชนดูแลแต่เพียงฝ่ายเดียว	141 (41.2)	201 (58.8)	0.588	0.493
2.ชุมชนมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาใช้ประโยชน์ทรัพยากรในชุมชน	114 (33.3)	223 (65.2)	0.667	0.472
3.ป่าชุมชน คือการที่ประชาชนเป็นเจ้าของป่าไม้ มีสิทธิจับจองเป็นเจ้าของได้	119 (34.8)	186 (54.4)	0.652	0.477
4.รัฐธรรมนูญใหม่ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมจัดการทรัพยากรในชุมชน	156 (45.6)	228 (66.7)	0.544	0.499
5.สิทธิชุมชนคือสิทธิของชุมชนที่จะทำ อย่างไรก็ได้กับทรัพยากรในชุมชน	236 (69.0)	106 (31.0)	0.310	0.463

จากตารางที่ 5.3.2 ผลการตอบแบบสอบถามด้านความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิชุมชนผู้วิจัยนำเสนอ สามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1. จากคำถาม “ทรัพยากรของชุมชน ควรให้ชาวบ้านในชุมชนดูแลแต่เพียงฝ่ายเดียว” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบผิดจำนวน 141 ราย คิดเป็นร้อยละ 41.2 ตอบถูกจำนวน 201 ราย คิดเป็นร้อยละ 58.8 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.588 แสดงว่ามีผู้ที่ตอบผิดและตอบถูกจำนวนพอๆ กัน โดยตอบถูกมากกว่าเล็กน้อย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.493

2. จากคำถาม “ชุมชนมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาใช้ประโยชน์ทรัพยากรในชุมชน” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบผิดจำนวน 114 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.3 ตอบถูก จำนวน 223 ราย คิดเป็นร้อยละ 65.2 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.667 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่ตอบคำถามในข้อนี้ได้ถูกต้อง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.472

3. จากคำถาม “ป่าชุมชน คือการที่ประชาชนเป็นเจ้าของป่าไม้ มีสิทธิจับจองเป็นเจ้าของได้” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบผิดจำนวน 119 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.8 ตอบถูก จำนวน 186 ราย คิดเป็นร้อยละ 54.4 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.652 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่ตอบคำถามในข้อนี้ได้ถูกต้อง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.477

4. จากคำถาม “รัฐธรรมนูญใหม่ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมจัดการทรัพยากรในชุมชน” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 342 ราย ตอบผิดจำนวน 156 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.6 ตอบถูก

จำนวน 228 ราย คิดเป็นร้อยละ 66.7 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.544 โดยมีผู้ที่ตอบผิดและตอบถูก มีจำนวนพอๆ กัน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.499

5. จากคำถาม “สิทธิชุมชนคือสิทธิของชุมชนที่จะทำอะไรก็ได้กับทรัพยากรในชุมชน” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 342 ราย ตอบผิดจำนวน 236 ราย คิดเป็นร้อยละ 69.0 ตอบถูกจำนวน 106 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.0 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.310 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่ตอบคำถามในข้อนี้ผิด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.463

จากตารางจะเห็นได้ว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิทธิชุมชนในระดับปานกลาง ซึ่งน้อยกว่าความรู้ความเข้าใจเรื่องทรัพยากรป่าไม้ โดยคำถามที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบถูกมากที่สุดคือ คำถามข้อที่ 2 “ชุมชนมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล รักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในชุมชนได้” รองลงมาคือ คำถามข้อที่ 3. “ป่าชุมชน คือการที่ประชาชนเป็นเจ้าของป่าไม้ มีสิทธิจับจองเป็นเจ้าของได้” รองลงมาคือ คำถามข้อที่ 1. “ทรัพยากรของชุมชน ควรให้ชาวบ้านในชุมชนดูแลแต่เพียงฝ่ายเดียว” รองลงมาคือคำถามข้อที่ 4. “รัฐธรรมนูญใหม่ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมจัดการทรัพยากรในชุมชน” ส่วนข้อที่ตอบผิดกันมากที่สุดคือ คำถามข้อที่ 5. “สิทธิชุมชน คือสิทธิของชุมชนที่จะทำอะไรก็ได้กับทรัพยากรที่มีอยู่ภายในชุมชน”

ตารางที่ 5.3.3 ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชน

ระดับความรู้ความเข้าใจ	จำนวน	ร้อยละ
น้อย (1 – 7 คะแนน)	52	15.2
ปานกลาง (8 – 14 คะแนน)	149	43.6
มาก (15 – 20 คะแนน)	141	41.2
รวม	342	100.0

จากตารางที่ 5.3.3 ผลการสอบถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชน โดยใช้คำถามจำนวน 10 ข้อ โดยให้คะแนนสำหรับข้อที่ตอบถูกต้องข้อละ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิด หรือตอบว่าไม่ทราบ ข้อละ 0 คะแนน ผลปรากฏว่า ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชนของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับน้อย (1-7 คะแนน) จำนวน 52 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.2 อยู่ในระดับปานกลาง (8-14 คะแนน) จำนวน 149 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.6 และอยู่ในระดับมาก (15-20 คะแนน) จำนวน 141 ราย คิดเป็นร้อยละ 41.2

4. ความตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรป่าไม้และความผูกพันกับชุมชนที่อยู่อาศัย

ตารางที่ 5.4.1 ความตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรป่าไม้

ความตระหนักถึงคุณค่า ของทรัพยากรป่าไม้	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็นด้วย ปาน กลาง	ไม่ค่อย เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย	Mean	Std Dev
1.ป่าไม้เป็นทรัพยากรที่สำคัญในการดำรงชีวิต	183 (53.5)	73 (21.3)	77 (22.5)	9 (2.6)	-	4.257	0.895
2.หากไม่มีป่าไม้ ท่านจะมีชีวิตอยู่อย่างลำบาก	150 (43.9)	121 (35.4)	45 (13.2)	18 (5.3)	8 (2.3)	4.132	0.988
3.ท่านคิดว่าป่าไม้มีประโยชน์ด้านต่าง ๆ มากมาย	158 (46.2)	99 (28.9)	76 (22.2)	7 (2.0)	2 (0.6)	4.181	0.888
4.ป่าไม้เป็นแหล่งต้นน้ำเป็นที่อยู่ของสัตว์ป่า	157 (45.9)	111 (32.5)	54 (15.8)	20 (5.8)	-	4.184	0.905
5.ป่าไม้ที่มีอยู่ควรอนุรักษ์ไว้ให้ลูกหลาน	232 (67.8)	80 (23.4)	24 (7.0)	4 (1.2)	2 (0.6)	4.567	0.726

จากตารางที่ 5.4.1 ความตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรป่าไม้ที่ผู้วิจัยนำเสนอ สามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1. จากคำถาม “ป่าไม้เป็นทรัพยากรที่สำคัญในการดำรงชีวิต” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 183 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.5 ตอบว่าเห็นด้วยมากจำนวน 73 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.3 ตอบว่าเห็นด้วยปานกลางจำนวน 77 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.5 ตอบว่าไม่ค่อยเห็นด้วยจำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.6 และไม่มีผู้ตอบว่าไม่เห็นด้วย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.257 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความตระหนักในระดับสูงว่าป่าไม้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและมีความสำคัญในการดำรงชีวิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.895

2. จากคำถาม “หากไม่มีป่าไม้เหลืออยู่ ท่านจะมีชีวิตอยู่อย่างลำบาก” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 150 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.9 ตอบว่าเห็นด้วยมากจำนวน 121 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.4 ตอบว่าเห็นด้วยปานกลางจำนวน 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.2 ตอบว่าไม่ค่อยเห็นด้วยจำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.3 และตอบว่าไม่เห็นด้วย

จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.3 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.132 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความตระหนักในระดับสูงว่า หากไม่มีป่าไม้เหลืออยู่พวกเขาจะมีชีวิตอยู่อย่างลำบาก ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.988

3. จากคำถาม “ท่านคิดว่าป่าไม้มีประโยชน์ด้านต่าง ๆ มากมาย” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 158 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.2 ตอบว่าเห็นด้วยมากจำนวน 99 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.9 ตอบว่าเห็นด้วยปานกลางจำนวน 76 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.2 ตอบว่าไม่ค่อยเห็นด้วยจำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.0 และตอบว่าไม่เห็นด้วยจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.6 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.181 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความตระหนักในระดับสูงว่าประโยชน์ของป่าไม้มีหลายด้าน ได้แก่ เป็นปัจจัย 4 ที่สำคัญในการดำรงชีวิต อันได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค เป็นต้น และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.888

4. จากคำถาม “ป่าไม้เป็นแหล่งต้นน้ำ เป็นที่อยู่ของสัตว์ป่า” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 157 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.9 ตอบว่าเห็นด้วยมากจำนวน 111 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.5 ตอบว่าเห็นด้วยปานกลางจำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.8 ตอบว่าไม่ค่อยเห็นด้วยจำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.6 และไม่มีผู้ตอบว่าไม่เห็นด้วย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.184 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความตระหนักในระดับสูงว่าป่าไม้เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร อีกทั้งยังเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่านานาชนิด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.905

5. จากคำถาม “ป่าไม้ที่มีอยู่ควรอนุรักษ์ไว้ให้ลูกหลาน” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 232 ราย คิดเป็นร้อยละ 67.8 ตอบว่าเห็นด้วยมากจำนวน 80 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.4 ตอบว่าเห็นด้วยปานกลางจำนวน 24 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.0 ตอบว่าไม่ค่อยเห็นด้วยจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.2 และตอบว่าไม่เห็นด้วยจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.6 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.567 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความตระหนักในระดับสูงว่า ควรมีการอนุรักษ์ป่าไม้เพื่อเก็บไว้ให้ลูกหลานสืบต่อไป อันแสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์อันแน่วแน่ และความตระหนักถึงคุณค่า ความสำคัญของป่าไม้ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.726

จากตารางจะเห็นได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับสูง โดยคำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ คำถามข้อที่ 5 “ป่าไม้ที่มีอยู่ควรอนุรักษ์ไว้ให้ลูกหลาน” รองลงมาคือ คำถามข้อที่ 1 “ป่าไม้เป็นทรัพยากรที่สำคัญในการดำรงชีวิต” รองลงมาคือ คำถามข้อที่ 4 “ป่าไม้เป็นแหล่งต้นน้ำ เป็นที่อยู่ของสัตว์ป่า” รองลงมาคือคำถามข้อที่ 3 “ท่านคิดว่าป่าไม้มีประโยชน์ด้านต่าง ๆ มากมาย” ส่วนคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ คำถามข้อที่ 2 “หากไม่มีป่าไม้เหลือ ท่านจะมีชีวิตอยู่อย่างลำบาก”

ตารางที่ 5.4.2 ระดับความตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรป่าไม้

ระดับความตระหนัก	จำนวน	ร้อยละ
น้อย (5 – 11 คะแนน)	-	-
ปานกลาง (12 – 18 คะแนน)	79	23.1
มาก (19 – 25 คะแนน)	263	76.9
รวม	342	100.0

จากตารางที่ 5.4.2 ผลการสอบถามความตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรป่าไม้โดยใช้คำถามจำนวน 5 ข้อ โดยให้คะแนนสำหรับข้อที่ตอบว่าเห็นด้วยมากที่สุด ข้อละ 5 คะแนน ข้อที่ตอบว่าเห็นด้วยมากข้อละ 4 คะแนน ข้อที่ตอบว่าเห็นด้วยปานกลางข้อละ 3 คะแนน ข้อที่ตอบว่าไม่ค่อยเห็นด้วยข้อละ 2 คะแนน และข้อที่ตอบว่าไม่เห็นด้วยข้อละ 1 คะแนน ผลปรากฏว่า ระดับความตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรป่าไม้ของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับน้อย (5-11 คะแนน) ไม่มี อยู่ในระดับปานกลาง (12-18 คะแนน) จำนวน 79 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.1 และอยู่ในระดับมาก (19-25 คะแนน) จำนวน 263 ราย คิดเป็นร้อยละ 76.9

เมื่อมองภาพรวม พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ มีความตระหนักในคุณค่าของทรัพยากรป่าไม้ในระดับสูง ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งที่ดี เพราะหากประชาชนมีความตระหนักสูงก็จะมีแนวโน้มที่จะอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้สืบต่อไป

ตารางที่ 5.4.3 ความผูกพันกับชุมชนที่อยู่อาศัย

ความผูกพันกับชุมชนที่อยู่อาศัย	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	ไม่ค่อยเห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	Mean	Std Dev
1.คนในหมู่บ้านมีความสามัคคี อย่างเหนียวแน่น	97 (28.4)	87 (25.4)	122 (35.7)	33 (9.6)	3 (0.9)	3.708	1.011
2.ท่านรู้สึกรักและหวงแหนทรัพยากรต่าง ๆ ในชุมชน	129 (37.7)	106 (31.0)	105 (30.7)	2 (0.6)	-	4.058	0.840
3.คนในหมู่บ้านของท่านมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	104 (30.4)	103 (30.1)	107 (31.3)	22 (6.4)	6 (1.8)	3.810	0.999
4.ท่านรู้สึกโชคดีที่ได้มาอยู่ในหมู่บ้านแห่งนี้	154 (45.0)	100 (29.2)	77 (22.5)	11 (3.2)	-	4.161	0.883
5.ท่านอยากให้หมู่บ้านของท่านมีความเจริญก้าวหน้า	227 (66.4)	81 (23.7)	32 (9.4)	-	2 (0.6)	4.553	0.711

จากตารางที่ 5.4.3 ความผูกพันกับชุมชนที่อยู่อาศัยที่ผู้วิจัยนำเสนอ สามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1. จากคำถาม “คนในหมู่บ้านมีความสามัคคีกันอย่างเหนียวแน่น” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 97 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.4 ตอบว่าเห็นด้วยมากจำนวน 87 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.4 ตอบว่าเห็นด้วยปานกลางจำนวน 122 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.7 ตอบว่าไม่ค่อยเห็นด้วยจำนวน 33 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.6 และตอบว่าไม่เห็นด้วยจำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.9 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.708 แสดงว่าความสามัคคีของคนในหมู่บ้านอยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.011

2. จากคำถาม “ท่านรู้สึกรักและหวงแหนทรัพยากรต่าง ๆ ในชุมชน” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 342 ราย ตอบว่าเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 129 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.7 ตอบว่าเห็นด้วยมากจำนวน 106 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.0 ตอบว่าเห็นด้วยปานกลางจำนวน 105 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.7 ตอบว่าไม่ค่อยเห็นด้วยจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.6 และไม่มีผู้ตอบว่าไม่เห็นด้วย

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.058 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่ มีความรักและหวงแหนทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนอยู่ในระดับสูง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.840

3. จากคำถาม “คนในหมู่บ้านของท่านมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 104 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.4 ตอบว่าเห็นด้วยมากจำนวน 103 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.1 ตอบว่าเห็นด้วยปานกลางจำนวน 107 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.3 ตอบว่าไม่ค่อยเห็นด้วยจำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.4 และตอบว่าไม่เห็นด้วยจำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.8 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.810 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่น้ำใจช่วยเหลือกันอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.999

4. จากคำถาม “ท่านรู้สึกโชคดีที่ได้มาอยู่ในหมู่บ้านแห่งนี้” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 154 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.0 ตอบว่าเห็นด้วยมากจำนวน 100 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.2 ตอบว่าเห็นด้วยปานกลางจำนวน 77 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.5 ตอบว่าไม่ค่อยเห็นด้วยจำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.2 และไม่มีผู้ตอบว่าไม่เห็นด้วย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.161 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความรัก และความภูมิใจในชุมชนที่อยู่อาศัยในระดับสูง ซึ่งจะป็นองค์ประกอบหนึ่งที่เอื้อให้ประชาชนพร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับชุมชนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.883

5. จากคำถาม “ท่านอยากให้หมู่บ้านของท่านมีความเจริญก้าวหน้า” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 227 ราย คิดเป็นร้อยละ 66.4 ตอบว่าเห็นด้วยมากจำนวน 81 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.7 ตอบว่าเห็นด้วยปานกลางจำนวน 32 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.4 ไม่มีผู้ตอบว่าไม่ค่อยเห็นด้วย และตอบว่าไม่เห็นด้วยจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.6 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.553 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความต้องการให้ชุมชนที่อยู่อาศัยของตนเองมีความเจริญก้าวหน้าอยู่ในระดับสูง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.711

จากตารางจะเห็นได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความความผูกพันกับชุมชนที่ตนอยู่อาศัยอยู่ในระดับสูง โดยคำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ คำถามข้อที่ 5 “ท่านอยากให้หมู่บ้านของท่านมีความเจริญก้าวหน้า” รองลงมาคือ คำถามข้อที่ 4 “ท่านรู้สึกโชคดีที่ได้มาอยู่ในหมู่บ้านแห่งนี้” รองลงมาคือ คำถามข้อที่ 2. “ท่านรู้สึกรักและหวงแหนทรัพยากรต่าง ๆ ในชุมชน” รองลงมาคือคำถามข้อที่ 3. “คนในหมู่บ้านของท่านมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่” ส่วนคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ คำถามข้อที่ 1. “คนในหมู่บ้านมีความสามัคคีกันอย่างไรเห็นแน่น” ซึ่งการที่ประชาชนส่วนใหญ่มีความรักและผูกพันกับชุมชนที่อยู่อาศัยอยู่ในระดับสูงนี้ จะสามารถทำให้เกิดความสามัคคี และการได้รับความร่วมมือจากสมาชิกในชุมชน

ตารางที่ 5.4.4 ระดับความผูกพันกับชุมชนที่อยู่อาศัย

ระดับความผูกพัน	จำนวน	ร้อยละ
น้อย (5 – 11 คะแนน)	-	-
ปานกลาง (12 – 18 คะแนน)	111	32.5
มาก (19 – 25 คะแนน)	231	67.5
รวม	342	100.0

จากตารางที่ 5.4.4 ผลการสอบถามความตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรป่าไม้โดยใช้คำถาม 5 ข้อ สำหรับข้อที่ตอบว่าเห็นด้วยมากที่สุด ข้อละ 5 คะแนน ข้อที่ตอบว่าเห็นด้วยมาก ข้อละ 4 คะแนน ข้อที่ตอบว่าเห็นด้วยปานกลางข้อละ 3 คะแนน ข้อที่ตอบว่าไม่ค่อยเห็นด้วยข้อละ 2 คะแนน และข้อที่ตอบว่าไม่เห็นด้วยข้อละ 1 คะแนน ผลปรากฏว่า ระดับความผูกพันกับชุมชนที่อยู่อาศัยของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับน้อย (5-11 คะแนน) ไม่มี อยู่ในระดับปานกลาง (12-18 คะแนน) จำนวน 111 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.5 และอยู่ในระดับมาก (19-25 คะแนน) จำนวน 231 ราย คิดเป็นร้อยละ 67.5

เมื่อมองภาพรวม พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ มีความรัก ความผูกพันกับชุมชนที่อยู่อาศัยในระดับสูงนี้ นับว่าเป็นสิ่งที่ดี เพราะทำให้เกิดความสามัคคีกลมเกลียวกันในชุมชน และก่อให้เกิดความร่วมมือกันในการพัฒนาชุมชนต่อไป

5. การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้

ตารางที่ 5.5.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในขั้นตอนการรับรู้ปัญหา

ขั้นตอนการรับรู้ปัญหา และสาเหตุของปัญหา	เป็น ประจำ	บ่อย	ปาน กลาง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย	Mean	Std Dev
1.ท่านเคยเข้าร่วมประชุม เกี่ยวกับเรื่องปัญหาป่าไม้	51 (14.9)	34 (9.9)	57 (16.7)	74 (21.6)	126 (36.8)	2.444	1.011
2.ท่านเคยแสดงความเห็น เรื่องปัญหาป่าไม้ในที่ประชุม	7 (2.0)	36 (10.5)	41 (12.0)	69 (20.2)	189 (55.3)	1.839	0.840
3.ท่านเคยเสนอสาเหตุของ ปัญหาป่าไม้ในที่ประชุม	10 (2.9)	37 (10.8)	27 (7.9)	69 (20.2)	199 (58.2)	1.801	0.999
4.ท่านเคยชักชวนเพื่อนบ้าน ให้เข้าร่วมประชุม	16 (4.7)	-	62 (18.1)	80 (23.4)	141 (41.2)	2.161	0.883
5.ท่านเคยพูดคุยเรื่องปัญหา ป่าไม้กับเพื่อนบ้าน	27 (7.6)	31 (9.1)	52 (15.2)	98 (28.7)	135 (39.5)	2.167	0.711

จากตารางที่ 5.5.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ ในขั้นตอนการรับรู้ปัญหา ที่ผู้วิจัยนำเสนอ สามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1. จากคำถาม “ท่านเคยเข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับเรื่องปัญหาป่าไม้” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเป็นประจำ จำนวน 51 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.9 ตอบว่าบ่อย จำนวน 34 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.9 ตอบว่าปานกลางจำนวน 57 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.7 ตอบว่านานๆครั้ง จำนวน 74 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.6 ตอบว่าไม่เคย จำนวน 126 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.8 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.444 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่เข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับปัญหาทรัพยากรป่าไม้ในระดับปานกลาง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.443

2. จากคำถาม “ท่านเคยแสดงความเห็นเรื่องปัญหาป่าไม้ในที่ประชุม” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเป็นประจำ จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.0 ตอบว่าบ่อย จำนวน 36 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.5 ตอบว่าปานกลาง จำนวน 41 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.0 ตอบว่านานๆครั้ง จำนวน 69 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.2 ตอบว่าไม่เคย จำนวน 189 ราย คิดเป็นร้อยละ 55.3

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.839 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่มีการแสดงความคิดเห็นเรื่องป่าไม้ในที่ประชุมในระดับต่ำ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.121

3. จากคำถาม “ท่านเคยเสนอสาเหตุของปัญหาป่าไม้ในที่ประชุม” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเป็นประจำ จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.9 ตอบว่าบ่อย จำนวน 37 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.8 ตอบว่าปานกลาง จำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.9 ตอบว่านานๆครั้ง จำนวน 69 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.2 ตอบว่าไม่เคย จำนวน 199 ราย คิดเป็นร้อยละ 58.2 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.801 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่มีการเสนอสาเหตุของปัญหาป่าไม้ตามความเข้าใจของตนเองในที่ประชุมในระดับต่ำ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.149

4. จากคำถาม “ท่านเคยชักชวนเพื่อนบ้านให้เข้าร่วมประชุม” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเป็นประจำ จำนวน 16 รายคิดเป็นร้อยละ 4.7 ไม่มีผู้ตอบว่าบ่อย ตอบว่าปานกลางจำนวน 62 รายคิดเป็นร้อยละ 18.1 ตอบว่านานๆครั้งจำนวน 80 รายคิดเป็นร้อยละ 23.4 ตอบว่าไม่เคยจำนวน 141 รายคิดเป็นร้อยละ 41.2 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.161 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่ชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมประชุมระดับปานกลาง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.223

5. จากคำถาม “ท่านเคยพูดคุยเรื่องปัญหาป่าไม้กับเพื่อนบ้าน” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเป็นประจำ จำนวน 26 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.6 ตอบว่าบ่อยจำนวน 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.1 ตอบว่าปานกลาง จำนวน 52 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.2 ตอบว่านานๆครั้ง จำนวน 98 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.7 ตอบว่าไม่เคย จำนวน 135 ราย คิดเป็นร้อยละ 39.5 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.167 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่ มีการพูดคุยกันเกี่ยวกับปัญหาเรื่องป่าไม้อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.253

จากตารางจะเห็นได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในขั้นตอนการรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยคำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ คำถามข้อที่ 1 “ท่านเคยเข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับเรื่องปัญหาป่าไม้” รองลงมาคือ คำถามข้อที่ 5. “ท่านเคยพูดคุยเรื่องปัญหาป่าไม้กับเพื่อนบ้าน” รองลงมาคือ คำถามข้อที่ 4. “ท่านเคยชักชวนเพื่อนบ้านให้เข้าร่วมประชุม” รองลงมาคือคำถามข้อที่ 2. “ท่านเคยแสดงความคิดเห็นเรื่องปัญหาป่าไม้ในที่ประชุม” ส่วนคำถาม ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ คำถามข้อที่ 3. “ท่านเคยเสนอสาเหตุของปัญหาป่าไม้ในที่ประชุม” จะสังเกตเห็นได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่จะเข้าร่วมประชุม แต่ไม่ค่อยได้เสนอความคิดเห็น ของตนเองในที่ประชุม ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าไม่กล้า มีความประหม่า หรือไม่มีโอกาสที่จะได้แสดงความคิดเห็น ดังนั้น ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ควรที่จะเน้นให้ประชาชนกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นของตนเอง ซึ่งแม้จะแตกต่างกัน แต่ก็เป็นการสร้างทางเลือกหลายๆ ทาง กับการจัดการทรัพยากรป่าไม้ของชุมชน

ตารางที่ 5.5.2 การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในขั้นตอนการวางแผน

ขั้นตอนการวางแผน	เป็นประจำ	บ่อย	ปานกลาง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย	Mean	Std Dev
1.ท่านเคยเข้าร่วมประชุมการวางแผนจัดการป่าไม้	20 (5.8)	36 (10.5)	39 (11.4)	75 (21.9)	172 (50.3)	1.997	1.253
2.ท่านเคยเสนอวิธีการวางแผนจัดการป่าไม้	8 (2.3)	29 (8.5)	44 (12.9)	51 (14.9)	210 (61.4)	1.754	1.112
3.ท่านเคยเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาป่าชุมชน	7 (2.0)	19 (5.6)	72 (21.1)	40 (11.7)	204 (59.6)	1.787	1.082
4.ท่านเคยร่วมวางแผนให้มีการอนุรักษ์ป่าชุมชน	33 (9.6)	21 (6.1)	46 (13.5)	61 (17.8)	181 (52.9)	2.018	1.335
5.ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมวางแผนจัดการป่าไม้	60 (17.5)	36 (10.5)	29 (8.5)	48 (14.0)	169 (49.4)	2.327	1.574

จากตารางที่ 5.5.2 การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในขั้นตอนการวางแผนที่ผู้วิจัยนำเสนอ สามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1. จากคำถาม “ท่านเคยเข้าร่วมประชุมการวางแผนจัดการป่าไม้” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเป็นประจำ จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.8 ตอบว่าบ่อย จำนวน 36 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.5 ตอบว่าปานกลาง จำนวน 39 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.4 ตอบว่านานๆ ครั้ง จำนวน 75 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.9 ตอบว่าไม่เคย จำนวน 172 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.3 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.997 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่เข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผน จัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในระดับต่ำ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.253

2. จากคำถาม “ท่านเคยเสนอวิธีการวางแผนจัดการป่าไม้” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเป็นประจำ จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.3 ตอบว่าบ่อย จำนวน 29 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.5 ตอบว่าปานกลาง จำนวน 44 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.9 ตอบว่านานๆ ครั้ง จำนวน 51 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.9 ตอบว่าไม่เคย จำนวน 210 ราย คิดเป็นร้อยละ 61.4 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.754 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการเสนอวิธีวางแผนจัดการทรัพยากรป่าไม้ในระดับต่ำ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.112

3. จากคำถาม “ท่านเคยเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาป่าชุมชน” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเป็นประจำ จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.0 ตอบว่าบ่อย จำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.6 ตอบว่าปานกลาง จำนวน 72 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.1 ตอบว่านานๆครั้ง จำนวน 40 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.7 ตอบว่าไม่เคย จำนวน 204 ราย คิดเป็นร้อยละ 59.6 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.787 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เพื่อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาป่าชุมชน ในระดับต่ำ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.082

4. จากคำถาม “ท่านเคยร่วมวางแผนให้มีการอนุรักษ์ป่าชุมชน” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเป็นประจำ จำนวน 33 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.6 ตอบว่าบ่อย จำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.1 ตอบว่าปานกลาง จำนวน 46 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.5 ตอบว่านานๆครั้ง จำนวน 61 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.8 ตอบว่าไม่เคย จำนวน 181 ราย คิดเป็นร้อยละ 52.9 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.018 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่เคยร่วมในการวางแผนอนุรักษ์ป่าชุมชนในระดับต่ำ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.335

5. จากคำถาม “ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วม วางแผนจัดการป่าไม้” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเป็นประจำ จำนวน 60 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.5 ตอบว่าบ่อย จำนวน 36 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.5 ตอบว่าปานกลาง จำนวน 29 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.5 ตอบว่านานๆครั้ง จำนวน 48 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.0 ตอบว่าไม่เคย จำนวน 169 ราย คิดเป็นร้อยละ 49.4 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.327 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าพวกเขาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการวางแผนเรื่องทรัพยากรป่าไม้ในระดับปานกลาง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.574

จากตารางจะเห็นได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในขั้นตอนการวางแผนอยู่ในระดับต่ำ โดยคำถามที่ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ คำถามข้อที่ 5 “ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วม วางแผนจัดการป่าไม้” รองลงมาคือ คำถามข้อที่ 4. “ท่านเคยร่วมวางแผนให้มีการอนุรักษ์ป่าชุมชน” รองลงมาคือ คำถามข้อที่ 1. “ท่านเคยเข้าร่วมประชุมการวางแผนจัดการป่าไม้” รองลงมาคือคำถามข้อที่ 3. “ท่านเคยเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาป่าชุมชน” ส่วนคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ คำถามข้อที่ 2. “ท่านเคยเสนอวิธีการวางแผนจัดการป่าไม้” จะสังเกตเห็นได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในขั้นตอนการวางแผนอยู่ในระดับต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวบ้าน ไม่ค่อยได้เสนอความคิดเห็น ของตนเองทั้งในด้านการวางแผน รวมทั้งไม่ได้เข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนการอนุรักษ์ป่าไม้ ดังนั้นจึงควรปรับเปลี่ยนบทบาทของประชาชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนนี้ให้มากขึ้น เพื่อสร้างศักยภาพในการจัดการป่าให้ชาวบ้านอย่างแท้จริง

ตารางที่ 5.5.3 การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในขั้นตอนการดำเนินงาน

ขั้นตอนการดำเนินงาน	เป็นประจำ	บ่อย	ปานกลาง	นานๆครั้ง	ไม่เคย	Mean	Std Dev
1.ท่านเคยเข้าร่วมดับไฟป่าหรือทำแนวกันไฟ	26 (7.6)	25 (7.3)	23 (6.7)	109 (31.9)	159 (46.5)	1.977	1.230
2.ท่านเคยร่วมจับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับป่ามาลงโทษ	3 (0.9)	3 (0.9)	24 (7.0)	27 (7.9)	285 (83.3)	1.281	0.708
3.ท่านเคยเข้าร่วมพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ป่าไม้	56 (16.4)	95 (27.8)	110 (32.2)	61 (17.8)	20 (5.8)	3.310	1.119
4.ท่านเคยเข้าร่วมกิจกรรมปลูกป่าในวันสำคัญ	97 (28.4)	86 (25.1)	84 (24.6)	52 (15.2)	23 (6.7)	3.352	1.236
5.ท่านเคยบริจาคเงินหรือสิ่งของเมื่อจัดกิจกรรมป่าไม้	6 (1.8)	46 (13.5)	57 (16.7)	95 (27.8)	138 (40.0)	2.085	1.128

จากตารางที่ 5.5.3 การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในขั้นตอนการดำเนินงานที่ผู้วิจัยนำเสนอ สามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1. จากคำถาม “ท่านเคยเข้าร่วมดับไฟป่าหรือทำแนวกันไฟ” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเป็นประจำ จำนวน 26 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.6 ตอบว่าบ่อย จำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.3 ตอบว่าปานกลาง จำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.7 ตอบว่านานๆครั้ง จำนวน 109 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.9 ตอบว่าไม่เคย จำนวน 159 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.5 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.977 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่มีการเข้าร่วมดับไฟป่าหรือทำแนวกันไฟ ในระดับต่ำส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.230

2. จากคำถาม “ท่านเคยร่วมจับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับป่ามาลงโทษ” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเป็นประจำ จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.9 ตอบว่าบ่อย จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.9 ตอบว่าปานกลาง จำนวน 24 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.0 ตอบว่านานๆครั้ง จำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.9 ตอบว่าไม่เคย จำนวน 285 ราย คิดเป็นร้อยละ 83.3 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.281 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่มีการเข้าร่วมจับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับป่ามาลงโทษในระดับต่ำส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.708

3. จากคำถาม “ท่านเคยเข้าร่วมพิธีกรรมที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าไม้” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเป็นประจำ จำนวน 56 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.4 ตอบว่าบ่อย จำนวน 95 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.8 ตอบว่าปานกลาง จำนวน 110 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.2 ตอบว่านานๆครั้ง จำนวน 61 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.8 ตอบว่าไม่เคย จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.8 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.310 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่ร่วมพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ป่าไม้ เช่น พิธีบวชป่า พิธีเลี้ยงผีฝ่าย ในระดับค่อนข้างสูง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.119

4. จากคำถาม “ท่านเคยเข้าร่วมกิจกรรมปลูกป่าในวันสำคัญ” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเป็นประจำ จำนวน 97 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.4 ตอบว่าบ่อย จำนวน 86 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.1 ตอบว่าปานกลาง จำนวน 84 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.6 ตอบว่านานๆครั้ง จำนวน 52 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.2 ตอบว่าไม่เคย จำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.7 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.532 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่ร่วมกิจกรรมปลูกป่าในวันสำคัญในระดับค่อนข้างสูง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.236

5. จากคำถาม “ท่านเคยบริจาคเงินหรือสิ่งของเมื่อจัดกิจกรรมป่าไม้” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเป็นประจำ จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.8 ตอบว่าบ่อย จำนวน 46 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.5 ตอบว่าปานกลาง จำนวน 57 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.7 ตอบว่านานๆครั้ง จำนวน 95 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.8 ตอบว่าไม่เคย จำนวน 138 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.0 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.085 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่เคยบริจาคเงินหรือสิ่งของเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับป่าไม้ในระดับปานกลาง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.128

จากตารางจะเห็นได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในขั้นตอนการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยคำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ คำถามข้อที่ 4. “ท่านเคยเข้าร่วมกิจกรรมปลูกป่าในวันสำคัญ” รองลงมาคือคำถามข้อที่ 3. “ท่านเคยเข้าร่วมพิธีกรรมที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าไม้” รองลงมาคือคำถามข้อที่ 5. “ท่านเคยบริจาคเงินหรือสิ่งของเมื่อจัดกิจกรรมป่าไม้” รองลงมาคือคำถามข้อที่ 1. “ท่านเคยเข้าร่วมดับไฟป่าหรือทำแนวกันไฟ” ส่วนคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ คำถามข้อที่ 2. “ท่านเคยร่วมจับผู้กระทำผิดเกี่ยวกับป่ามาลงโทษ” พบว่าประชาชนส่วนใหญ่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในขั้นตอนการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง โดยจะมีส่วนร่วมในการปลูกป่าในวันสำคัญ การร่วมพิธีกรรมที่เกี่ยวกับป่าในระดับสูง แต่สำหรับด้านการเข้าร่วมดับไฟป่าหรือทำแนวกันไฟและการร่วมจับผู้กระทำผิดมาลงโทษนั้น พบว่าชาวบ้านส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในระดับต่ำ ซึ่งอาจเป็นเพราะคิดว่าเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการป่าไม้ จึงไม่ค่อยได้มีส่วนร่วมมากนัก

ตารางที่ 5.5.4 การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในขั้นตอนประเมินผล

ขั้นตอนการประเมินผล	เป็นประจำ	บ่อย	ปานกลาง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย	Mean	Std Dev
1.ท่านเคยไปดูแลต้นไม้ที่ได้ปลูกไว้	21 (6.1)	23 (6.7)	81 (23.7)	95 (27.8)	122 (35.7)	2.199	1.175
2.หากต้นไม้ที่ปลูกตาย ท่านปลูกทดแทน / แจ้งกรรมการ	15 (4.4)	22 (6.4)	39 (11.4)	107 (31.3)	159 (46.5)	1.909	1.107
3.ท่านเคยออกตรวจสอบสภาพป่ากับคณะกรรมการป่าไม้	5 (1.5)	25 (7.3)	36 (10.5)	49 (14.3)	227 (66.4)	1.632	1.030
4.ท่านคุยกับเพื่อนบ้านเกี่ยวกับผลทำงานเกี่ยวกับป่า	4 (1.2)	29 (8.5)	43 (12.6)	92 (26.9)	174 (50.9)	1.822	1.025
5.ท่านเคยตรวจสอบการทำงานของคณะกรรมการป่า	6 (1.8)	10 (2.9)	26 (7.6)	30 (8.8)	270 (78.9)	1.398	0.883

จากตารางที่ 5.5.4 การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในขั้นตอนการประเมินผลที่ผู้วิจัยนำเสนอ สามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1. จากคำถาม “ท่านเคยไปดูแลต้นไม้ที่ได้ปลูกไว้” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเป็นประจำ จำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.1 ตอบว่าบ่อย จำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.7 ตอบว่าปานกลาง จำนวน 81 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.7 ตอบว่านานๆ ครั้ง จำนวน 95 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.8 ตอบว่าไม่เคย จำนวน 122 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.7 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.199 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่มีการดูแลต้นไม้ที่เคยปลูกไว้ ในระดับปานกลาง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.175

2. จากคำถาม “หากต้นไม้ที่ปลูกตาย ท่านปลูกทดแทน หรือแจ้งกรรมการ” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเป็นประจำ จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.4 ตอบว่าบ่อย จำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.4 ตอบว่าปานกลาง จำนวน 39 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.4 ตอบว่านานๆ ครั้ง จำนวน 107 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.3 ตอบว่าไม่เคย จำนวน 159 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.5 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.909 แสดงว่าหากต้นไม้ที่ปลูกไว้ตายลงไป ประชาชนส่วนใหญ่มีการปลูกทดแทนหรือแจ้งต่อกรรมการป่าไม้ในระดับต่ำ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.107

3. จากคำถาม “ท่านเคยออกตรวจสอบสภาพป่ากับคณะกรรมการป่าไม้” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเป็นประจำ จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.5 ตอบว่าบ่อย จำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.3 ตอบว่าปานกลาง จำนวน 36 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.5 ตอบว่านานๆครั้ง จำนวน 49 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.3 ตอบว่าไม่เคย จำนวน 227 ราย คิดเป็นร้อยละ 66.4 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.632 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการออกตรวจสอบสภาพป่าร่วมกับกรรมการป่าไม้ในระดับต่ำ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.030

4. จากคำถาม “ท่านเคยคุยกับเพื่อนบ้านเกี่ยวกับผลการทำงานเกี่ยวกับป่า” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 342 ราย ตอบว่าเป็นประจำ จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.2 ตอบว่าบ่อย จำนวน 29 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.5 ตอบว่าปานกลาง จำนวน 43 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.6 ตอบว่านานๆครั้ง จำนวน 92 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.9 ตอบว่าไม่เคย จำนวน 174 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.9 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.822 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่มีการพูดคุยกับเพื่อนบ้านเกี่ยวกับผลการดำเนินงานกิจกรรมหรือพิธีกรรมอนุรักษ์ป่าในระดับต่ำ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.025

5. จากคำถาม “ท่านเคยตรวจสอบการทำงานของคณะกรรมการป่า” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเป็นประจำ จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.8 ตอบว่าบ่อย จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.9 ตอบว่าปานกลาง จำนวน 26 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.6 ตอบว่านานๆครั้ง จำนวน 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.8 ตอบว่าไม่เคย จำนวน 270 ราย คิดเป็นร้อยละ 78.9 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.398 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่มีการตรวจสอบการทำงานของกรรมการป่าไม้ในระดับต่ำ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.883

จากตารางจะเห็นได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในขั้นตอนการประเมินผลอยู่ในระดับต่ำ โดยคำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ คำถามข้อที่ 1. “ท่านเคยไปดูแลต้นไม้ที่ได้ปลูกไว้” รองลงมาคือ คำถามข้อที่ 2. “หากต้นไม้ที่ปลูกตาย ท่านปลูกทดแทนหรือแจ้งกรรมการ” รองลงมาคือ คำถามข้อที่ 4. “ท่านคุยกับเพื่อนบ้านเกี่ยวกับผลการทำงานเกี่ยวกับป่า” รองลงมาคือคำถามข้อที่ 3. “ท่านเคยออกตรวจสอบสภาพป่ากับคณะกรรมการป่าไม้” ส่วนคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ คำถามข้อที่ 5. “ท่านเคยตรวจสอบการทำงานของคณะกรรมการป่า” จากผลการวิจัย พบว่าประชาชนส่วนใหญ่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในขั้นตอนการประเมินผลอยู่ในระดับต่ำ ชาวบ้านจะมีส่วนร่วมเพียงการไปดูแลรักษาต้นไม้ที่ได้ปลูกไว้ แต่หากต้นไม้ที่ได้ปลูกไว้ตายลง ส่วนใหญ่ก็จะปล่อยให้พินาศไปเพราะไม่มีกล้าไม้ที่จะนำไปปลูก ส่วนการมีส่วนร่วมในการประเมินผลในด้านอื่น ไม่ว่าจะเป็นการพูดคุยกับเพื่อนบ้านคนอื่น ๆ เกี่ยวกับผลการดำเนินงานกิจกรรมหรือพิธีกรรมเกี่ยวกับป่า การออกตรวจสอบสภาพป่าร่วมกับกรรมการป่าไม้ รวมทั้งการตรวจสอบการทำงานของกรรมการป่าไม้ ล้วนพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับต่ำ ซึ่ง

ในความเป็นจริงการประเมินผล เป็นอีกขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญของการมีส่วนร่วม ดังนั้นจึงควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนนี้ให้มากขึ้น ซึ่งจะช่วยปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อให้กิจกรรม หรือการทำงานในครั้งต่อไป มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ตารางที่ 5.5.5 ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในทุกขั้นตอน

ระดับการมีส่วนร่วม	จำนวน	ร้อยละ
น้อย (20 – 46 คะแนน)	234	68.4
ปานกลาง (47 – 73 คะแนน)	86	25.1
มาก (74 – 100 คะแนน)	22	6.4
รวม	342	100.0

จากตารางที่ 5.5.5 ผลการสอบถาม การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในทุกขั้นตอน โดยใช้คำถามจำนวน 20 ข้อ โดยให้คะแนนสำหรับข้อที่ตอบว่าเป็นประจำข้อละ 5 คะแนน ข้อที่ตอบว่าบ่อยข้อละ 4 คะแนน ข้อที่ตอบว่าปานกลางข้อละ 3 คะแนน ข้อที่ตอบว่านานๆครั้งข้อละ 2 คะแนน และข้อที่ตอบว่าไม่เคยข้อละ 1 คะแนน ผลปรากฏว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในทุกขั้นตอนของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับน้อย (20-46 คะแนน) จำนวน 234 ราย คิดเป็นร้อยละ 68.4 อยู่ในระดับปานกลาง (47-73 คะแนน) จำนวน 86 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.1 และอยู่ในระดับมาก (74-100 คะแนน) จำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.4

6. ความพึงพอใจต่อการจัดการป่าไม้และสภาพป่าของชุมชน

ตารางที่ 5.6.1 ความพึงพอใจต่อบทบาทการจัดการป่าไม้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ความพึงพอใจต่อบทบาท การจัดการป่าไม้ขององค์ การบริหารส่วนตำบล	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็นด้วย ปาน กลาง	ไม่ค่อย เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	Mean	Std Dev
1.อบต.ให้ความสนใจเรื่อง การจัดการป่ามาโดยตลอด	54 (15.8)	78 (22.8)	127 (37.1)	62 (18.1)	21 (6.1)	3.240	1.110
2.อบต.สนับสนุนและช่วยเหลือเรื่อง การอนุรักษ์ป่า	56 (16.4)	98 (28.7)	116 (33.9)	52 (15.2)	20 (5.8)	3.345	1.101
3.อบต.ให้ความสะดวก เรื่องการติดต่อกับราชการ	64 (18.7)	112 (32.7)	100 (29.2)	46 (13.5)	20 (5.8)	3.450	1.116
4.อบต.ทำงานกับประชา ชน ในการดูแลป่าได้ดี	74 (21.6)	128 (37.4)	88 (25.7)	29 (8.5)	23 (6.7)	3.588	1.119
5.ความสำเร็จในการ อนุรักษ์ป่าเป็นเพราะ อบต.	33 (9.6)	75 (21.9)	134 (39.2)	54 (15.8)	46 (13.5)	2.985	1.148

จากตารางที่ 5.6.1 ความพึงพอใจต่อการจัดการป่าไม้ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ผู้
วิจัยนำเสนอสามารถ อธิบายได้ดังต่อไปนี้

1. จากคำถาม “อบต.ให้ความสนใจเรื่องการจัดการป่ามาโดยตลอด” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 54 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.8 ตอบว่าเห็นด้วยมากจำนวน 78 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.8 ตอบว่าเห็นด้วยปานกลางจำนวน 127 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.1 ตอบว่าไม่ค่อยเห็นด้วยจำนวน 62 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.1 ตอบว่าไม่เห็นด้วยจำนวน 21 รายคิดเป็นร้อยละ 6.1 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.240 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบล สนใจเรื่องการจัดการป่าในระดับค่อนข้างสูง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.110

2. จากคำถาม “อบต.สนับสนุนและช่วยเหลือในเรื่องการอนุรักษ์ป่า” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 56 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.4 ตอบว่าเห็นด้วยมากจำนวน 98 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.7 ตอบว่าเห็นด้วยปานกลางจำนวน 116 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.9 ตอบว่าไม่ค่อยเห็นด้วยจำนวน 52 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.2 ตอบว่าไม่เห็นด้วยจำนวน

20 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.8 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.345 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลให้การสนับสนุนช่วยเหลือในเรื่องการอนุรักษ์ป่าในระดับค่อนข้างสูง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.101

3. จากคำถาม “อบต.ให้ความสะดวกเรื่องการติดต่อกับราชการ” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 64 รายคิดเป็นร้อยละ 18.7 ตอบว่าเห็นด้วยมาก 112 รายคิดเป็นร้อยละ 32.7 ตอบว่าเห็นด้วยปานกลางจำนวน 100 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.2 ตอบว่าไม่ค่อยเห็นด้วยจำนวน 46 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.5 ตอบว่าไม่เห็นด้วยจำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.8 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.450 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลช่วยให้ความสะดวกในการติดต่อกับทางราชการในระดับค่อนข้างสูง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.116

4. จากคำถาม “อบต.ร่วมทำงานกับประชาชนในการดูแลป่าได้ดี” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 74 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.6 ตอบว่าเห็นด้วยมากจำนวน 128 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.4 ตอบว่าเห็นด้วยปานกลางจำนวน 88 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.7 ตอบว่าไม่ค่อยเห็นด้วยจำนวน 29 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.5 และมีผู้ตอบว่าไม่เห็นด้วยจำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.7 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.588 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับค่อนข้างสูง ต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในเข้ามาร่วมทำงานกับประชาชนในการดูแลป่าไม้ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.119

5. จากคำถาม “ความสำเร็จในการอนุรักษ์ป่า เป็นเพราะ อบต.” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 33 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.6 ตอบว่าเห็นด้วยมากจำนวน 75 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.9 ตอบว่าเห็นด้วยปานกลางจำนวน 134 ราย คิดเป็นร้อยละ 39.2 ตอบว่าไม่ค่อยเห็นด้วยจำนวน 54 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.8 ตอบว่าไม่เห็นด้วยจำนวน 46 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.5 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.985 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าความสำเร็จในการอนุรักษ์ป่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนช่วยเหลือในระดับปานกลาง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.148

จากตารางจะเห็นได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการป่าไม้ในระดับค่อนข้างสูง โดยคำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ คำถามข้อที่ 4 “อบต.ร่วมทำงานกับประชาชนในการดูแลป่าได้ดี” รองลงมาคือ คำถามข้อที่ 3 “อบต.ให้ความสะดวกเรื่องการติดต่อกับราชการ” รองลงมาคือ คำถามข้อที่ 2. “อบต.สนับสนุนและช่วยเหลือในเรื่องการอนุรักษ์ป่า” รองลงมาคือคำถามข้อที่ 1. “อบต.ให้ความสนใจเรื่องการจัดการป่ามาโดยตลอด” ส่วนคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ คำถามข้อที่ 5. “ความสำเร็จในการอนุรักษ์ป่า เป็น

เพราะ อบต” จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อบทบาทในการจัดการป่าไม้ขององค์การบริหารส่วนตำบลในระดับค่อนข้างสูง โดยเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อกับทางราชการ เช่น กรมป่าไม้ การให้เงินสนับสนุนช่วยเหลือโครงการอนุรักษ์ป่า รวมทั้งการจัดส่งสมาชิกในชุมชนเข้าอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการจัดการป่าไม้ ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับค่อนข้างสูง

ตารางที่ 5.6.2 ความพึงพอใจต่อบทบาทการจัดการป่าไม้ของคณะกรรมการป่าไม้

ความพึงพอใจต่อบทบาท การจัดการป่าไม้ของคณะ กรรมการป่าไม้	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็นด้วย ปาน กลาง	ไม่ค่อย เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	Mean	Std Dev
1.กรรมการป่าไม้มีความ กระตือรือร้นในการดูแลป่า	87 (25.4)	85 (24.9)	92 (26.9)	39 (11.4)	39 (11.4)	3.415	1.292
2.กฎระเบียบในการใช้ป่าชัด เจนและมีความเด็ดขาด	88 (25.7)	76 (22.2)	83 (24.3)	60 (17.5)	35 (10.2)	3.357	1.309
3.กรรมการป่าทำงานอย่าง ยุติธรรมไม่เห็นแก่พวกพ้อง	87 (25.4)	76 (22.2)	77 (22.5)	59 (17.3)	43 (12.6)	3.307	1.351
4.กรรมการป่าร่วมทำงานกับ ประชาชนในการดูแลป่าได้ดี	96 (28.1)	90 (26.3)	80 (23.4)	35 (10.2)	41 (12.0)	3.482	1.317
5.ความสำเร็จในการอนุรักษ์ ป่า เป็นเพราะกรรมการป่า	63 (18.4)	93 (27.2)	108 (31.6)	41 (12.0)	37 (10.8)	3.304	1.214

จากตารางที่ 5.6.2 ความพึงพอใจต่อบทบาทการจัดการป่าไม้ของคณะกรรมการป่าไม้ที่ผู้วิจัยนำเสนอ สามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1. จากคำถาม “กรรมการป่าไม้มีความกระตือรือร้นในการดูแลป่า” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 87 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.4 ตอบว่าเห็นด้วยมากจำนวน 85 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.9 ตอบว่าเห็นด้วยปานกลางจำนวน 92 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.9 ตอบว่าไม่ค่อยเห็นด้วยจำนวน 39 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.4 ตอบว่าไม่เห็นด้วยจำนวน 39 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.4 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.415 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่ากรรมการป่าไม้มีความกระตือรือร้นในการดูแลป่าในระดับค่อนข้างสูง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.292

2. จากคำถาม “กฎระเบียบในการใช้ป่าชัดเจนและมีความเด็ดขาด” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 342 ราย ตอบว่าเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 88 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.7 ตอบว่าเห็นด้วยมากจำนวน 76 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.2 ตอบว่าเห็นด้วยปานกลางจำนวน 83 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.3 ตอบว่าไม่ค่อยเห็นด้วยจำนวน 60 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.5 ตอบว่าไม่เห็นด้วยจำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.2 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.357 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่ากฎระเบียบในการใช้ป่ามีความชัดเจนและมีความเด็ดขาดในระดับค่อนข้างสูง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.309

3. จากคำถาม “กรรมการป่าทำงานอย่างยุติธรรมไม่เห็นแก่พวกพ้อง” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 87 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.4 ตอบว่าเห็นด้วยมากจำนวน 76 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.2 ตอบว่าเห็นด้วยปานกลางจำนวน 77 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.5 ตอบว่าไม่ค่อยเห็นด้วยจำนวน 59 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.4 ตอบว่าไม่เห็นด้วยจำนวน 43 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.6 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.307 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับค่อนข้างสูงต่อการทำงานของกรรมการป่าไม้ ที่ทำงานอย่างยุติธรรมไม่เห็นแก่พวกพ้อง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.351

4. จากคำถาม “กรรมการป่าร่วมทำงานกับประชาชนในการดูแลป่าได้ดี” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 96 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.1 ตอบว่าเห็นด้วยมากจำนวน 90 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.3 ตอบว่าเห็นด้วยปานกลางจำนวน 80 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.4 ตอบว่าไม่ค่อยเห็นด้วยจำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.2 ตอบว่าไม่เห็นด้วยจำนวน 41 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.0 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.482 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับค่อนข้างสูงต่อการทำงานร่วมกันระหว่างกรรมการป่าไม้และประชาชน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.317

5. จากคำถาม “ความสำเร็จในการอนุรักษ์ป่า เป็นเพราะกรรมการป่า” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 63 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.4 ตอบว่าเห็นด้วยมากจำนวน 93 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.2 ตอบว่าเห็นด้วยปานกลางจำนวน 108 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.6 ตอบว่าไม่ค่อยเห็นด้วยจำนวน 41 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.0 ตอบว่าไม่เห็นด้วยจำนวน 37 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.8 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.304 แสดงว่าให้เห็นว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าความสำเร็จในการอนุรักษ์ป่า กรรมการป่าไม้มีส่วนช่วยเหลือในระดับค่อนข้างสูง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.214

จากตารางจะเห็นได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจบทบาทของกรรมการป่าไม้ในการจัดการป่าไม้ในระดับค่อนข้างสูง โดยคำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ คำถามข้อที่ 4. “กรรมการป่าร่วมทำงานกับประชาชนในการดูแลป่าได้ดี” รองลงมาคือ คำถามข้อที่ 1. “กรรมการ

ป่าไม่มีความกระตือรือร้นในการดูแลป่า” รองลงมาคือ คำถามข้อที่ 2. “กฎระเบียบในการใช้ป่าชัดเจนและมีความเด็ดขาด” รองลงมาคือคำถามข้อที่ 3. “กรรมการป่าทำงานอย่างยุติธรรมไม่เห็นแก่พวกพ้อง” ส่วนคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ คำถามข้อที่ 5. “ความสำเร็จในการอนุรักษ์ป่าเป็นเพราะกรรมการป่า” จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อบทบาทในการจัดการป่าไม้ของกรรมการป่าไม้ในระดับค่อนข้างสูง โดยเห็นว่า กรรมการป่าไม้ เข้ามาทำงานร่วมกับประชาชนได้ดี ซึ่งอาจเนื่องมาจาก กรรมการป่าไม้ต่างก็คือสมาชิกของชุมชน ซึ่งได้ทำการคัดเลือกมาจากชุมชนนั่นเอง ทำให้สามารถทำงานร่วมกับประชาชนได้ดี อีกทั้งกฎระเบียบในการใช้ป่า มีความชัดเจนและเด็ดขาด โดยประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่ากรรมการป่าไม้ทำงานด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม ไม่เห็นแก่พวกพ้อง

ตารางที่ 5.6.3 ความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าไม้

ความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าไม้	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	ไม่ค่อยเห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	Mean	Std Dev
1.สมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่า	89 (26.0)	93 (27.2)	68 (19.9)	48 (14.0)	44 (12.9)	3.395	1.348
2.สมาชิกส่วนใหญ่ปฏิบัติตามกฎระเบียบการใช้ป่า	91 (26.6)	99 (28.9)	67 (19.6)	31 (9.1)	54 (15.8)	3.415	1.382
3.สมาชิกส่วนใหญ่กระตือรือร้นเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับป่า	97 (28.4)	89 (26.0)	59 (17.3)	61 (17.8)	36 (10.5)	3.439	1.344
4.ชาวบ้านร่วมทำงานกับกรรมการป่าและ อบต. ได้ดี	86 (25.1)	87 (25.4)	73 (21.3)	60 (17.5)	36 (10.5)	3.371	1.313
5.ความสำเร็จในการอนุรักษ์ป่า เป็นเพราะประชาชน	118 (34.5)	66 (19.3)	86 (25.1)	34 (9.9)	38 (11.1)	3.561	1.344

จากตารางที่ 5.6.3 ความพึงพอใจความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าไม้ที่ผู้วิจัยนำเสนอ สามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1. จากคำถาม “สมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่า” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 342 ราย ตอบว่าเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 89 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.0 ตอบว่า

เห็นด้วยมากจำนวน 93 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.2 ตอบว่าเห็นด้วยปานกลางจำนวน 68 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.9 ตอบว่าไม่ค่อยเห็นด้วยจำนวน 48 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.0 ตอบว่าไม่เห็นด้วยจำนวน 44 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.9 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.395 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าสมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าในระดับค่อนข้างสูง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.348

2. จากคำถาม “สมาชิกส่วนใหญ่ปฏิบัติตามกฎระเบียบการใช้ป่า” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 91 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.6 ตอบว่าเห็นด้วยมากจำนวน 99 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.9 ตอบว่าเห็นด้วยปานกลางจำนวน 67 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.6 ตอบว่าไม่ค่อยเห็นด้วยจำนวน 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.1 ตอบว่าไม่เห็นด้วยจำนวน 54 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.8 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.415 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าสมาชิกส่วนใหญ่ปฏิบัติตามกฎระเบียบการใช้ป่าในระดับค่อนข้างสูง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.382

3. จากคำถาม “สมาชิกส่วนใหญ่กระตือรือร้นเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับป่า” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 97 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.4 ตอบว่าเห็นด้วยมากจำนวน 89 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.0 ตอบว่าเห็นด้วยปานกลางจำนวน 59 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.3 ตอบว่าไม่ค่อยเห็นด้วยจำนวน 61 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.8 ตอบว่าไม่เห็นด้วยจำนวน 36 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.5 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.439 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าสมาชิกส่วนใหญ่กระตือรือร้นเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับป่าในระดับค่อนข้างสูง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.344

4. จากคำถาม “ชาวบ้านร่วมทำงานกับกรรมการป่าและ อบต.ได้ดี” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 86 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.1 ตอบว่าเห็นด้วยมากจำนวน 87 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.4 ตอบว่าเห็นด้วยปานกลางจำนวน 73 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.3 ตอบว่าไม่ค่อยเห็นด้วยจำนวน 60 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.5 ตอบว่าไม่เห็นด้วยจำนวน 36 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.5 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.371 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าชาวบ้านร่วมทำงานกับกรรมการป่าและ องค์การบริหารส่วนตำบลได้ดีในระดับค่อนข้างสูง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.313

5. จากคำถาม “ความสำเร็จในการอนุรักษ์ป่า เป็นเพราะประชาชน” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 118 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.5 ตอบว่าเห็นด้วยมากจำนวน 66 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.3 ตอบว่าเห็นด้วยปานกลางจำนวน 86 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.1 ตอบว่าไม่ค่อยเห็นด้วยจำนวน 34 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.9 ตอบว่าไม่เห็นด้วยจำนวน 38 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.1 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.561 แสดงว่าให้เห็นว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความ

เห็นในระดับค่อนข้างสูงว่าความสำเร็จในการอนุรักษ์ป่าเป็นเพราะประชาชน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.344

จากตารางจะเห็นได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจบทบาทของประชาชนด้วยกันเองในการจัดการป่าไม้ในระดับค่อนข้างสูง โดยคำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ คำถามข้อที่ 5. “ความสำเร็จในการอนุรักษ์ป่า เป็นเพราะประชาชน” รองลงมาคือ คำถามข้อที่ 3. “สมาชิกส่วนใหญ่กระตือรือร้นเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับป่า” รองลงมาคือคำถามข้อที่ 2. “สมาชิกส่วนใหญ่ปฏิบัติตามกฎระเบียบการใช้ป่า” รองลงมาคือคำถามข้อที่ 1. “สมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่า” ส่วนคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ คำถามข้อที่ 4. “ชาวบ้านร่วมทำงานกับกรรมการป่าและ อบต. ได้ดี” จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนในการจัดการป่าไม้ในระดับค่อนข้างสูง โดยประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่า ความสำเร็จในการอนุรักษ์ป่าเป็นเพราะประชาชน เนื่องจาก สมาชิกในชุมชนมีการปฏิบัติตามกฎระเบียบการใช้ป่าชุมชนอย่างเคร่งครัด มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่า อีกทั้งยังสามารถร่วมทำงานกับกรรมการป่าไม้ และองค์การบริหารส่วนตำบลได้เป็นอย่างดี จึงทำให้มีความพึงพอใจในระดับสูง

ตารางที่ 5.6.4 ความพึงพอใจต่อสภาพป่าไม้ของชุมชน

ความพึงพอใจต่อสภาพป่าไม้ของชุมชน	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	ไม่ค่อยเห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	Mean	Std Dev
1.ป่าไม้ของชุมชนอุดมสมบูรณ์ขึ้น เมื่อเทียบกับอดีต	90 (26.3)	86 (25.1)	51 (14.9)	59 (17.3)	56 (16.4)	3.278	1.435
2.ป่าไม้ในชุมชนเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าจำนวนมาก	29 (8.5)	45 (13.2)	96 (28.1)	95 (27.8)	77 (22.5)	2.573	1.213
3.ป่าไม้อุดมสมบูรณ์เพียงพอที่จะเป็นแหล่งต้นน้ำ	36 (10.5)	95 (27.8)	90 (26.3)	67 (19.6)	54 (15.8)	2.977	1.237
4.ชนิด/ขนาด ของไม้ในป่าเป็นไม้ที่ใช้ประโยชน์ได้มาก	92 (26.9)	89 (26.0)	92 (26.9)	36 (10.5)	33 (9.6)	3.500	1.258
5.ป่าไม้ในชุมชนเป็นแหล่งอาหาร/รายได้ของชาวบ้าน	84 (24.6)	111 (32.5)	72 (21.1)	34 (9.9)	41 (12.0)	3.477	1.290

จากตารางที่ 5.6.4 ความพึงพอใจความพึงพอใจต่อสภาพป่าไม้ในชุมชนที่ผู้วิจัยนำเสนอ สามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1. จากคำถาม “ป่าไม้ของชุมชนอุดมสมบูรณ์ขึ้น เมื่อเทียบกับอดีต” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 90 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.3 ตอบว่าเห็นด้วยมากจำนวน 86 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.1 ตอบว่าเห็นด้วยปานกลางจำนวน 51 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.9 ตอบว่าไม่ค่อยเห็นด้วยจำนวน 59 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.3 ตอบว่าไม่เห็นด้วยจำนวน 56 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.4 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.278 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับค่อนข้างสูงต่อสภาพป่าไม้ที่ชุมชนอุดมสมบูรณ์ขึ้น เมื่อเทียบกับอดีต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.435

2. จากคำถาม “ป่าไม้ในชุมชนเป็นที่อยู่อาศัย ของสัตว์ป่าจำนวนมาก” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 29 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.5 ตอบว่าเห็นด้วยมากจำนวน 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.2 ตอบว่าเห็นด้วยปานกลางจำนวน 96 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.1 ตอบว่าไม่ค่อยเห็นด้วยจำนวน 95 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.8 และมีผู้ตอบว่าไม่เห็นด้วยจำนวน 77 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.5 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.573 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับปานกลางต่อ สภาพป่าไม้ในชุมชนในแง่ที่เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.231

3. จากคำถาม “ป่าไม้อุดมสมบูรณ์เพียงพอที่จะเป็นแหล่งต้นน้ำ” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 36 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.5 ตอบว่าเห็นด้วยมากจำนวน 95 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.8 ตอบว่าเห็นด้วยปานกลางจำนวน 90 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.3 ตอบว่าไม่ค่อยเห็นด้วยจำนวน 67 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.6 และมีผู้ตอบว่าไม่เห็นด้วยจำนวน 54 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.8 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.977 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับปานกลางต่อสภาพป่าที่เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.237

4. จากคำถาม “ชนิดและขนาดของไม้ในป่าเป็นไม้ที่ใช้ประโยชน์ได้มาก” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 92 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.9 ตอบว่าเห็นด้วยมาก จำนวน 89 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.0 ตอบว่าเห็นด้วยปานกลางจำนวน 92 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.9 ตอบว่าไม่ค่อยเห็นด้วยจำนวน 36 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.5 ตอบว่าไม่เห็นด้วยจำนวน 33 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.6 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.500 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับค่อนข้างสูงต่อ ชนิดและขนาด ของไม้ในป่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.258

5. จากคำถาม “ป่าไม้ในชุมชนเป็นแหล่งอาหารและรายได้ของชาวบ้าน” มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ตอบว่าเห็นด้วยมากที่สุดจำนวน 84 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.6

ตอบว่าเห็นด้วยมากจำนวน 111 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.5 ตอบว่าเห็นด้วยปานกลางจำนวน 72 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.1 ตอบว่าไม่ค่อยเห็นด้วยจำนวน 34 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.9 ตอบว่าไม่เห็นด้วยจำนวน 41 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.0 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.477 แสดงว่าให้เห็นว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับค่อนข้างสูงต่อสภาพป่าไม้ในแง่ที่เป็นแหล่งอาหารและรายได้ของชาวบ้าน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.290

จากตารางจะเห็นได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อสภาพป่าไม้ในชุมชนในระดับค่อนข้างสูง โดยคำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ คำถามข้อที่ 4. “ชนิดและขนาด ของไม้ในป่าเป็นไม้ที่ใช้ประโยชน์ได้มาก” รองลงมาคือ คำถามข้อที่ 5. “ป่าไม้ในชุมชนเป็นแหล่งอาหารและรายได้ของชาวบ้าน” รองลงมาคือ คำถามข้อที่ 1. “ป่าไม้ของชุมชนอุดมสมบูรณ์ขึ้น เมื่อเทียบกับอดีต” รองลงมาคือคำถามข้อที่ 3. “ป่าไม้อุดมสมบูรณ์เพียงพอที่จะเป็นแหล่งต้นน้ำ” ส่วนคำถามที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ คำถามข้อที่ 2. “ป่าไม้ในชุมชนเป็นที่อยู่อาศัย ของสัตว์ป่าจำนวนมาก” จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อสภาพป่าไม้ในชุมชนในระดับค่อนข้างสูง โดยประชาชนส่วนใหญ่พอใจกับชนิดและขนาดของไม้ในป่าว่าเป็นไม้ที่มีประโยชน์ อีกทั้งป่า ยังเป็นแหล่งอาหารและรายได้ของชาวบ้านอีกด้วย นอกจากนี้ประชาชนส่วนใหญ่ยังเห็นว่า ป่าไม้ในชุมชน มีความอุดมสมบูรณ์ขึ้นเมื่อเทียบกับอดีต แต่อย่างไรก็ตามชาวบ้านส่วนหนึ่งก็ยังเห็นว่ายังไม่อุดมสมบูรณ์เพียงพอที่จะเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร หรือเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าจำนวนมากได้ ดังนั้น จึงต้องมีอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชุมชนกันต่อไป และหาวิธีการจัดการป่าไม้ทั้งในแง่ของการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากป่า โดยชาวบ้านสามารถใช้ประโยชน์จากป่าได้ ขณะเดียวกันก็มีการอนุรักษ์ป่าไม้ไปด้วย จะทำให้ชาวบ้านสามารถดำรงอยู่ร่วมกับป่าไม้ ได้

ตารางที่ 5.6.5 ระดับความพึงพอใจการจัดการป่าไม้และสภาพป่าไม้ของชุมชน

ระดับความพึงพอใจ	จำนวน	ร้อยละ
น้อย (20 – 46 คะแนน)	43	12.6
ปานกลาง (47 – 73 คะแนน)	143	41.8
มาก (74 – 100 คะแนน)	156	45.6
รวม	342	100.0

จากตารางที่ 5.6.5 ผลการสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการป่าไม้และสภาพป่าไม้ของชุมชน โดยใช้คำถามจำนวน 20 ข้อ โดยให้คะแนนสำหรับข้อที่ตอบว่าเห็นด้วยมากที่สุดข้อละ 5 คะแนน ข้อที่ตอบว่าเห็นด้วยมากข้อละ 4 คะแนน ข้อที่ตอบว่าเห็นด้วยปานกลางข้อละ 3 คะแนน ข้อที่ตอบว่าไม่ค่อยเห็นด้วยข้อละ 2 คะแนน และข้อที่ตอบว่าไม่เห็นด้วยข้อละ 1 คะแนน ผลปรากฏว่า ระดับความพึงพอใจต่อการจัดการป่าไม้ และสภาพป่าไม้ของชุมชน ของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับน้อย (20-46 คะแนน) จำนวน 43 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.6 อยู่ในระดับปานกลาง (47-73 คะแนน) จำนวน 143 ราย คิดเป็นร้อยละ 41.8 และอยู่ในระดับมาก (74-100 คะแนน) จำนวน 156 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.6

7. แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการใช้ประโยชน์จากป่า

ตารางที่ 5.7.1 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับการใช้ประโยชน์จากป่า

อาชีพ	Mean	Std Dev	จำนวน
เกษตรกรกรม	17.6772	6.2651	127
ค้าขาย	15.0755	4.9414	53
รับจ้าง	16.9558	5.1899	113
ธุรกิจส่วนตัว	14.5000	3.5051	8
รับราชการ	14.1667	3.9734	12
อื่นๆ	18.0690	6.3804	29
รวม	16.8713	5.6952	342

$F = 2.7089$

d.f. = 5, 336

Sig. = 0.0000

จากตารางที่ 5.7.1 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ประกอบด้วยผู้ที่มีอาชีพเกษตรกรจำนวน 127 ราย ค้าขายจำนวน 53 ราย รับจ้างจำนวน 113 ราย ธุรกิจส่วนตัวจำนวน 8 ราย รับราชการจำนวน 12 ราย อื่นๆ จำนวน 29 ราย ค่าเฉลี่ยการใช้ประโยชน์จากป่าของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเท่ากับ 16.8713 โดยผู้ที่มีอาชีพเกษตรกรมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.6772 อาชีพค้าขายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.0755 อาชีพรับจ้างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.9558 อาชีพธุรกิจส่วนตัวมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.5000 อาชีพรับราชการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.1667 และอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.0690

ค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.0000 ซึ่งต่ำกว่า 0.05 หมายความว่า ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับการใช้ประโยชน์จากป่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยจะเห็นได้ว่าผู้ที่ตอบว่าอื่นๆ นั้น มีการใช้ประโยชน์จากป่ามากที่สุด ทั้งในด้านการเก็บพืชผัก หรือล่าสัตว์ในป่า และการใช้ไม้ในป่าเป็นเชื้อเพลิง ซึ่งอาจเนื่องมาจากมีเวลาที่จะเข้าป่ามากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ส่วนผู้ที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว และรับราชการ จะพบว่ามีการใช้ประโยชน์จากป่าระดับต่ำ ซึ่งน่าจะเป็นเพราะว่าไม่มีเวลาที่จะเข้าไปป่า เนื่องจากอาจต้องดูแลธุรกิจของตนหรือมีกำหนดเวลาในการทำงานที่แน่นอน จึงไม่ค่อยมีเวลาได้เข้าป่า เพียงแต่รอซื้อจากผู้ที่ไปเก็บมาก็ได้ จึงทำให้มีการใช้ประโยชน์จากป่าต่ำกว่ากลุ่มอาชีพอื่น

ตารางที่ 5.7.2 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับการใช้ประโยชน์จากป่า

รายได้	Mean	Std Dev	จำนวน
ต่ำกว่า 5,001 บาท/เดือน	5.6719	2.1913	256
5,001 – 10,000 บาท/เดือน	7.4348	1.9624	46
10,001 บาท/เดือน ขึ้นไป	8.5833	1.7816	12
รวม	6.0414	2.2852	314

F = 21.9036

d.f. = 2, 311

Sig. = 0.0000

จากตารางที่ 5.7.2 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 314 ราย ประกอบไปด้วยผู้มีรายได้ต่ำกว่า 5,001 บาทต่อเดือนจำนวน 256 ราย ผู้มีรายได้ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาทต่อเดือนจำนวน 46 ราย ผู้มีรายได้ตั้งแต่ 10,001 บาทต่อเดือนจำนวน 12 ราย ค่าเฉลี่ยของการใช้ประโยชน์จากป่าของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเท่ากับ 6.0414 โดยผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,001 บาทต่อเดือนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.6719 ผู้ที่มีรายได้ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาทต่อเดือนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.4348 และผู้มีรายได้ตั้งแต่ 10,001 บาทต่อเดือนขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.5833

ค่า Sig. เท่ากับ 0.0000 ซึ่งต่ำกว่า 0.05 หมายความว่าความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับการใช้ประโยชน์จากป่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่มีรายได้ตั้งแต่ 10,001 บาทต่อเดือนขึ้นไป มีการใช้ประโยชน์จากป่ามากที่สุด ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าผู้มีรายได้สูงนั้นเห็นว่าการไปใช้ประโยชน์จากป่า เป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย ไม่ว่าจะเป็นการประหยัดรายจ่ายด้านอาหาร เชื้อเพลิง และยาสมุนไพร ต่าง ๆ ซึ่งสามารถหาได้จากป่า ในทางกลับกันการประหยัดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ นี้ ทำให้กลายเป็นผู้ที่มีรายได้ต่อเดือนสูง ส่วนผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,001 บาทต่อเดือนกลับพบว่าการใช้ประโยชน์จากป่าต่ำที่สุด อาจเนื่องมาจากความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับอาชีพ เพราะพบว่า ผู้ที่มีอาชีพ เกษตรกรรม และรับจ้างนั้นมักเป็นผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,001 บาทต่อเดือน ซึ่งอาชีพเกษตรกรรมนั้นเป็นอาชีพที่ค่อนข้างใช้แรงงานหนัก อีกทั้งผู้ที่มีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตัวเองก็มักปลูกผัก ไร่กินเอง ส่วนเชื้อเพลิงก็หาจากกิ่งไม้ในสวนของตัวเอง จึงไม่ต้องใช้ประโยชน์จากป่ามากนัก ส่วนผู้ที่มีอาชีพรับจ้างก็ทำงานค่อนข้างหนักเช่นเดียวกัน และไม่มีเวลาว่างที่จะไปใช้ประโยชน์จากป่า ดังนั้นจึงมีการใช้ประโยชน์จากป่าต่ำกว่ากลุ่มรายได้อื่น

ตารางที่ 5.7.3 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการมีส่วนร่วมจัดการป่ากับการใช้ประโยชน์จากป่า

ระดับการมีส่วนร่วมจัดการป่า	Mean	Std Dev	จำนวน
ต่ำ (20 – 46 คะแนน)	16.0085	5.3536	234
ปานกลาง (47 – 73 คะแนน)	18.7093	5.4941	86
สูง (74 – 100 คะแนน)	18.8636	7.7601	22
รวม	16.8713	5.6952	342

$F = 8.9043$

$d.f. = 2, 339$

$Sig. = 0.0002$

จากตารางที่ 5.7.3 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ประกอบไปด้วยผู้มีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในระดับต่ำจำนวน 234 ราย ผู้มีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในระดับปานกลาง จำนวน 86 ราย ผู้มีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในระดับสูงจำนวน 22 ราย ค่าเฉลี่ยของการใช้ประโยชน์จากป่าของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเท่ากับ 16.8713 โดยผู้มีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในระดับต่ำมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.0086 ผู้มีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.7093 และผู้มีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.8636

ค่า Sig. เท่ากับ 0.0002 ซึ่งต่ำกว่า 0.05 หมายความว่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการป่ากับการใช้ประโยชน์จากป่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในระดับสูง มีการใช้ประโยชน์จากป่ามากที่สุด ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการป่าในระดับสูงนั้นเห็นว่า ตนเองได้เข้าไปช่วยอนุรักษ์ป่าไม้ของชุมชนในระดับสูง จึงสามารถใช้ประโยชน์จากป่าได้อย่างเต็มที่ภายใต้กฎระเบียบการใช้ป่าของชุมชน ส่วนผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในระดับต่ำ กลับพบว่ามีการใช้ประโยชน์จากป่าต่ำที่สุด อาจเนื่องมาจากผู้ที่มีส่วนร่วมต่ำเห็นว่าตนเอง ไม่ค่อยได้ช่วยเหลือ หรือมีบทบาทในการร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชุมชนเท่าใดนัก ดังนั้น จึงไม่ค่อยใช้ประโยชน์จากป่ามากนัก

8. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับการกระทำผิดกฎระเบียบป่าชุมชน

ตารางที่ 5.8.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการกระทำผิดกฎระเบียบป่าชุมชน

การกระทำผิดกฎระเบียบ ป่าชุมชน	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
1. ไม่เคยรับทราบและไม่เคยทำผิดกฎระเบียบการใช้ป่า	62 (18.1)	113 (33.0)	175 (51.2)
2. เคยรับทราบหรือเคยทำผิดกฎระเบียบการใช้ป่าอย่างใดอย่างหนึ่ง	67 (19.6)	85 (24.9)	152 (44.4)
3. เคยรับทราบและเคยทำผิดกฎระเบียบการใช้ป่า	12 (3.5)	3 (0.9)	15 (4.4)
รวม	141 (41.2)	201 (58.8)	342 (100.0)

$$\chi^2 = 12.2450$$

$$d.f. = 2$$

$$\text{Sig.} = .0022$$

จากตารางที่ 5.8.1 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ประกอบไปด้วยเพศชายจำนวน 141 ราย เป็นผู้ที่ไม่เคยทราบถึงการกระทำผิดกฎระเบียบการใช้ป่าของบุคคลอื่น และไม่เคยกระทำความผิดกฎระเบียบการใช้ป่าของชุมชนจำนวน 62 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.1 เคยทราบถึงการกระทำผิดกฎระเบียบการใช้ป่าของบุคคลอื่น หรือเคยกระทำความผิดกฎระเบียบการใช้ป่าของชุมชนอย่างใดอย่างหนึ่งจำนวน 67 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.6 เคยทราบและเคยกระทำความผิดกฎระเบียบการใช้ป่าชุมชนจำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.5 ส่วนเพศหญิงจำนวน 201 ราย เป็นผู้ที่ไม่เคยทราบถึงการกระทำผิดกฎระเบียบการใช้ป่าของบุคคลอื่น และไม่เคยกระทำความผิดกฎระเบียบการใช้ป่าของชุมชน จำนวน 113 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.0 เคยทราบถึงการกระทำผิดกฎระเบียบการใช้ป่าของบุคคลอื่นหรือเคยกระทำความผิดกฎระเบียบการใช้ป่าของชุมชนอย่างใดอย่างหนึ่งจำนวน 85 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.9 เคยทราบและเคยกระทำความผิดกฎระเบียบการใช้ป่าชุมชนจำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.9

ค่า Sig. เท่ากับ 0.0022 ซึ่งต่ำกว่า 0.05 หมายความว่า ความแตกต่างทางเพศมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดกฎระเบียบการใช้ป่าของชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยจะเห็นว่าเพศชายเคยรับทราบถึงการทำผิดและเคยทำผิดกฎระเบียบการใช้ป่ามากกว่าเพศหญิง ทั้งนี้เนื่องมา

จาก ลักษณะการทำผิดกฎระเบียบป่าชุมชน ได้แก่ การตัดต้นไม้ การเผาป่า เพื่อล่าสัตว์ เช่นนี้เป็นงานของเพศชาย จึงทำให้พบว่าเพศชาย มีการกระทำผิดกฎระเบียบของป่าชุมชนมากกว่าเพศหญิง

ตารางที่ 5.8.2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการทำผิดกฎระเบียบป่าชุมชน

การทำผิดกฎระเบียบป่าชุมชน	อายุ			รวม
	ต่ำกว่า 39 ปี	39 – 49 ปี	50 ปีขึ้นไป	
1.ไม่เคยรับทราบและไม่เคยทำผิดกฎระเบียบการใช้ป่า	43 (12.6)	69 (20.2)	63 (18.4)	175 (51.2)
2.เคยรับทราบหรือเคยทำผิดกฎการใช้ป่าอย่างใดอย่างหนึ่ง	67 (19.6)	41 (12.0)	44 (12.9)	152 (44.4)
3.เคยรับทราบและเคยทำผิดกฎระเบียบการใช้ป่า	3 (0.9)	5 (1.5)	7 (2.0)	15 (4.4)
รวม	113 (33.0)	115 (33.6)	114 (33.3)	342 (100.0)

$$\chi^2 = 15.97993$$

$$d.f. = 4$$

$$Sig. = .00305$$

จากตารางที่ 5.8.2 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ประกอบไปด้วยผู้มีอายุต่ำกว่า 39 ปี จำนวน 113 ราย เป็นผู้ที่ไม่เคยทราบถึงการกระทำผิดกฎระเบียบการใช้ป่าของบุคคลอื่นและไม่เคยกระทำผิดกฎระเบียบการใช้ป่าของชุมชนจำนวน 43 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.6 เคยทราบถึงการกระทำผิดกฎระเบียบการใช้ป่าของบุคคลอื่น หรือเคยกระทำผิดกฎระเบียบการใช้ป่าของชุมชนอย่างใดอย่างหนึ่ง จำนวน 67 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.6 เคยทราบและเคยกระทำผิดกฎระเบียบการใช้ป่าชุมชน จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.9 ส่วนผู้มีอายุระหว่าง 39-49 ปี มีจำนวน 115 ราย เป็นผู้ที่ไม่เคยทราบถึงการกระทำผิดกฎระเบียบการใช้ป่าของบุคคลอื่น และไม่เคยกระทำผิดกฎระเบียบการใช้ป่าของชุมชน จำนวน 69 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.2 เคยทราบถึงการกระทำผิดกฎระเบียบการใช้ป่าของบุคคลอื่น หรือเคยกระทำผิดกฎระเบียบการใช้ป่าของชุมชนอย่างใดอย่างหนึ่ง จำนวน 41 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.0 เคยทราบและเคยกระทำผิดกฎระเบียบการใช้ป่าชุมชนจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.5 และผู้มีอายุ 50 ปีขึ้นไป มีจำนวน 114 ราย เป็นผู้ที่ไม่เคยทราบถึงการกระทำผิดกฎระเบียบการใช้ป่าของบุคคลอื่นและไม่เคยกระทำผิดกฎระเบียบการใช้ป่าของชุมชน

จำนวน 63 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.4 เคยทราบถึงการทำผิดกฎระเบียบการใช้ป่าของบุคคลอื่น หรือ เคยกระทำผิดกฎระเบียบการใช้ป่าของชุมชนอย่างใดอย่างหนึ่ง จำนวน 44 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.9 เคยทราบและเคยกระทำผิดกฎระเบียบการใช้ป่าชุมชนจำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.0

ค่า Sig. เท่ากับ 0.0031 ซึ่งต่ำกว่า 0.05 หมายความว่า ความแตกต่างด้านอายุมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดกฎระเบียบการใช้ป่าของชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยจะเห็นว่า ผู้มีอายุ 50 ปีขึ้นไป เคยทราบถึงการทำผิดกฎระเบียบการใช้ป่าและเป็นผู้ที่เคยทำผิดกฎระเบียบการใช้ป่ามากที่สุดกว่ากลุ่มอายุอื่น ซึ่งอาจเนื่องมาจาก ผู้ที่อยู่ในกลุ่มอายุนี้นั้น ส่วนหนึ่งเป็นผู้ว่างงาน อยู่กับบ้านเฉยๆ เนื่องจากมีอายุค่อนข้างมาก แต่ก็ยังสามารถไปป่าได้อยู่ บางครั้งอาจมีการตัดต้นไม้ เผาป่าเพื่อจะเอาไม้มาคั้นยาง หรือเผาเพื่อล้อมสัตว์ป่าเช่น กระรอก กระต่าย ฯลฯ ดังเช่นที่เคยทำมา ซึ่งการกระทำเช่นนี้ถือว่าผิดกฎระเบียบของชุมชน แต่กลุ่มคนเหล่านี้อาจไม่ได้รับทราบถึงรายละเอียดของลักษณะการกระทำผิด ว่ามีการกระทำใดบ้างที่ถือว่าผิด ทำให้กระทำในสิ่งที่ผิดกฎระเบียบการใช้ป่าของชุมชน

9. แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชน

ตารางที่ 5.9.1 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชน

เพศ	Mean	Std Dev	จำนวน
ชาย	6.2411	2.3357	141
หญิง	5.7313	2.2243	201
รวม	5.9415	2.2814	342

$F = 4.1764$

$d.f. = 1, 340$

$Sig. = 0.0418$

จากตารางที่ 5.9.1 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ประกอบไปด้วยเพศชายจำนวน 141 ราย และเพศหญิงจำนวน 201 ราย ค่าเฉลี่ยของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชนของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเท่ากับ 5.9415 โดยเพศชายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.2411 ส่วนเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.7313

ค่า Sig. เท่ากับ 0.0418 ซึ่งต่ำกว่า 0.05 หมายความว่าความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้ และสิทธิชุมชนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเพศชายมีแนวโน้มการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชนมากกว่าเพศหญิง ซึ่งอาจเนื่องมาจาก การประชุมของหมู่บ้านหรือตำบลเกี่ยวกับเรื่องการจัดการป่าไม้ มักจะขอให้แต่ละครอบครัวส่งตัวแทนมาประชุม ซึ่งส่วนใหญ่ก็มักเป็นเพศชาย ซึ่งเห็นหัวหน้าครอบครัวมาประชุม และการเลือกสรรสมาชิกของชุมชนมาเป็นกรรมการป่าไม้ก็พบว่าส่วนใหญ่เป็นชายมากกว่าหญิง ซึ่งแน่นอนว่ากรรมการป่าไม้ต้องได้รับการอบรมความรู้ความเข้าใจต่าง ๆ เกี่ยวกับป่าไม้ จากฝ่ายต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่จากรัฐ เช่นเจ้าหน้าที่จากกรมป่าไม้ หรือนักพัฒนาเอกชน รวมทั้งนักวิชาการต่าง ๆ ที่ได้มาให้ความรู้แก่ชุมชน ดังนั้นจึงเป็นผลทำให้เพศชายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชน ดีกว่าเพศหญิง

ตารางที่ 5.9.2 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
ทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชน

อายุ	Mean	Std Dev	จำนวน
ต่ำกว่า 39 ปี	6.0708	2.2706	113
39 – 49 ปี	6.3913	2.1386	115
50 ปีขึ้นไป	5.3596	2.3277	114
รวม	5.9415	2.2814	342

$F = 6.3152$

d.f. = 2, 339

Sig. = 0.0020

จากตารางที่ 5.9.2 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ประกอบไปด้วยผู้มีอายุต่ำกว่า 39 ปี จำนวน 113 ราย ผู้มีอายุระหว่าง 39 – 49 ปี จำนวน 115 ราย และผู้มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 114 ราย ค่าเฉลี่ยของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชนของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด เท่ากับ 5.9415 โดยผู้มีอายุต่ำกว่า 39 ปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.0708 ผู้มีอายุระหว่าง 39 – 49 ปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.3913 และผู้มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.3596

ค่า Sig. เท่ากับ 0.0020 ซึ่งต่ำกว่า 0.05 หมายความว่าความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้มีอายุระหว่าง 39 – 49 ปี จะเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชนมากที่สุด ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าผู้ที่อยู่ในวัยนี้ทั้งเร็วแรงและกำลังในการช่วยอนุรักษ์ป่า รวมทั้งมีประสบการณ์ในการมีส่วนร่วมดูแลรักษาป่ามาพอสมควร เมื่อมีประสบการณ์ในการดูแลรักษาป่ามาพอสมควร และไม่อายุมากจนเกินไป จึงอาจเป็นผลทำให้มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชนมากที่สุด ส่วนผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 39 ปี เป็นกลุ่มที่มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชนรองลงมา ซึ่งอยู่ในวัยที่ยังหนุ่มแน่น สถิติปัญญาคาวจำก็ยังมีอีกทั้งยังมีเร็วแรงและกำลังในการอนุรักษ์ป่า ส่วนผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไปนั้น เป็นผู้ที่มีอายุค่อนข้างมากพอสมควร อาจเป็นไปได้ว่าสติปัญญา หรือความจำอาจมีประสิทธิภาพลดลงอีกทั้งเมื่อมีอายุมากแล้วจึงอาจไม่ค่อยได้มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่ามากเท่าใด จึงทำให้มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชนน้อยที่สุด

ตารางที่ 5.9.3 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชน

ระดับการศึกษา	Mean	Std Dev	จำนวน
ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น	5.4923	2.2635	260
มัธยมศึกษาตอนต้น – มัธยมศึกษาตอนปลาย	7.1429	1.6355	70
อนุปริญญา ขึ้นไป	8.6667	1.3707	12
รวม	5.9415	2.2814	342

$F = 26.8381$

d.f. = 2, 339

Sig. = 0.0000

จากตารางที่ 5.9.3 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ประกอบไปด้วยผู้มีการศึกษาด้านต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 260 ราย ผู้มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 70 ราย และผู้มีการศึกษาระดับอนุปริญญาขึ้นไป จำนวน 12 ราย ค่าเฉลี่ยของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชนของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด เท่ากับ 5.9415 โดยผู้มีการศึกษาด้านต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.4923 ผู้มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นถึงมัธยมศึกษาตอนปลายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.1429 และผู้มีการศึกษาระดับอนุปริญญาขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.6667

ค่า Sig. เท่ากับ 0.0000 ซึ่งต่ำกว่า 0.05 หมายความว่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาด้วยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่า ความแตกต่างของระดับการศึกษามีผลต่อความรู้ความเข้าใจ โดยผู้ที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น จะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชนน้อยที่สุด ส่วนผู้ที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาขึ้นไปจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชนสูงที่สุด ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาค่อนข้างสูงมีโอกาสมากกว่าในการค้นคว้าหาความรู้ทางด้านต่าง ๆ รวมถึงด้านทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชน เป็นผลทำให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชน

ตารางที่ 5.9.4 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชน

อาชีพ	Mean	Std Dev	จำนวน
เกษตรกร	5.9528	2.0658	127
ค้าขาย	5.8302	2.5400	53
รับจ้าง	5.6106	2.4032	113
ธุรกิจส่วนตัว	8.1250	1.2464	8
รับราชการ	8.6667	1.1547	12
อื่นๆ	5.6552	1.7582	29
รวม	5.9415	2.2814	342

F = 5.8746

d.f. = 5, 336

Sig. = 0.0000

จากตารางที่ 5.9.4 มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 342 ราย ประกอบด้วย ผู้ที่มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 127 ราย ค้าขายจำนวน 53 ราย รับจ้างจำนวน 113 ราย ธุรกิจส่วนตัวจำนวน 8 ราย รับราชการจำนวน 12 ราย อื่นๆ จำนวน 29 ราย ค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจเรื่องทรัพยากรป่าไม้ และสิทธิชุมชนของผู้ตอบแบบสอบถามเท่ากับ 5.9415 โดยผู้มีอาชีพเกษตรกรมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.9528 อาชีพค้าขายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.8302 อาชีพรับจ้างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.6106 อาชีพธุรกิจส่วนตัวมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.1250 อาชีพรับราชการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.6667 และอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.6552

ค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.0000 ซึ่งต่ำกว่า 0.05 หมายความว่า ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยจะเห็นว่าผู้ที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัวและรับราชการนั้น มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชนมากที่สุด ซึ่งอาจเนื่องมาจากความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับการศึกษา เพราะผู้ที่มีอาชีพรับราชการ หรือทำธุรกิจส่วนตัว มักเป็นผู้ที่มีการศึกษาสูง ส่วนผู้ที่มีอาชีพเกษตรกร ค้าขาย รับจ้าง และอื่น ๆ จะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชนค่อนข้างต่ำ ซึ่งน่าจะเป็นเพราะความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับการศึกษาอีกเช่นกัน โดยเฉพาะผู้ที่มีอาชีพ รับจ้าง และอื่นๆ ส่วนใหญ่พบว่าได้รับการศึกษาค่อนข้างน้อย ทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชนต่ำ

ตารางที่ 5.9.5 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพในชุมชนกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชน

สถานภาพในชุมชน	Mean	Std Dev	จำนวน
สมาชิก	5.7372	2.3179	293
ผู้นำชุมชน	7.1633	1.5857	49
รวม	5.9415	2.2814	342

$F = 17.1809$

d.f. = 1, 340

Sig. = 0.0000

จากตารางที่ 5.9.5 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ประกอบด้วย ผู้ที่เป็นสมาชิก หรือลูกบ้านจำนวน 293 ราย และผู้ที่มีตำแหน่ง หรือเป็นผู้นำชุมชน จำนวน 49 ราย ค่าเฉลี่ย ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชน ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด เท่ากับ 5.9415 โดยผู้ที่เป็นสมาชิกหรือลูกบ้านมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.7372 ผู้ที่มีตำแหน่งหรือเป็นผู้นำชุมชนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.1633

ค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.0000 ซึ่งต่ำกว่า 0.05 หมายความว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพในชุมชนกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่มีสถานภาพในชุมชนต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจที่แตกต่างกัน จะเห็นได้ว่าผู้ที่มีตำแหน่งในชุมชนหรือเป็นผู้นำของชุมชนจะมีความรู้ความเข้าใจสูง ซึ่งอาจเนื่องมาจาก ผู้ที่เป็นผู้นำหรือผู้ที่มีตำแหน่งในชุมชนนั้น ตามปกติจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ เป็นอย่างดี และเมื่อมาดำรงตำแหน่งก็ย่อมต้องมีการประชุม และมีโอกาสเป็นตัวแทนไปฝึกอบรมอยู่เป็นประจำ และผู้ที่มีตำแหน่งในชุมชนส่วนหนึ่งคือคณะกรรมการป่าไม้ของแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งย่อมมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชนดีกว่าสมาชิก หรือลูกบ้าน ของชุมชน

ตารางที่ 5.9.6 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการมีส่วนร่วมจัดการป่าไม้กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชน

ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้	Mean	Std Dev	จำนวน
ต่ำ (20 – 46 คะแนน)	5.6154	2.2441	234
ปานกลาง (47 – 73 คะแนน)	6.7442	2.2239	86
สูง (74 – 100 คะแนน)	6.2727	2.1643	22
รวม	5.9415	2.2814	342

F = 8.2851

d.f. = 2, 339

Sig. = 0.0003

จากตารางที่ 5.9.6 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ประกอบไปด้วยผู้มีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในระดับต่ำจำนวน 234 ราย ผู้มีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในระดับปานกลาง จำนวน 86 ราย ผู้มีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในระดับสูง จำนวน 22 ราย ค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชนของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเท่ากับ 5.9451 โดยผู้มีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในระดับต่ำมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.6154 ผู้มีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.7442 และผู้มีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.2727

ค่า Sig. เท่ากับ 0.0003 ซึ่งต่ำกว่า 0.05 หมายความว่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการดูแลป่าที่แตกต่างกัน มีผลทำให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชนแตกต่างกันด้วย โดยผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการดูแลป่าไม้ในระดับปานกลาง จะมีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด รองลงมาคือผู้ที่มีส่วนร่วมในระดับสูง ส่วนผู้ที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุดพบว่ามีความรู้ความเข้าใจในเรื่องทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชนน้อยที่สุด

10. แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ของชุมชน

ตารางที่ 5.10.1 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ของชุมชน

เพศ	Mean	Std Dev	จำนวน
ชาย	47.0213	18.2387	141
หญิง	37.5224	13.6989	201
รวม	41.4386	16.3879	342

$F = 30.2275$

$d.f. = 1, 340$

$Sig. = 0.0000$

จากตารางที่ 5.10.1 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ประกอบไปด้วยเพศชายจำนวน 141 ราย และเพศหญิงจำนวน 201 ราย ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในทุกขั้นตอนของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเท่ากับ 41.4386 โดยเพศชายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 47.0213 ส่วนเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 37.5224

ค่า $Sig.$ เท่ากับ 0.0000 ซึ่งต่ำกว่า 0.05 หมายความว่าความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในทุกขั้นตอนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าความแตกต่างทางอายุมีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าทุกขั้นตอน โดยเพศชายมีแนวโน้มการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในทุกขั้นตอนมากกว่าเพศหญิง ซึ่งอาจเนื่องมาจากการประชุมของหมู่บ้านหรือตำบลเกี่ยวกับเรื่องการจัดการป่าไม้ มักจะขอให้แต่ละครอบครัวส่งตัวแทนมาประชุม ซึ่งส่วนใหญ่ก็มักเป็นเพศชาย ซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัวมาประชุม และการเลือกสรรสมาชิกของชุมชนมาเป็นกรรมการป่าไม้ก็พบว่าส่วนใหญ่เป็นชายมากกว่าหญิง ในการมีส่วนร่วมในขั้นตอนดำเนินงานเช่นการทำแนวกันไฟ การตัดป่าตามเขตป่า ซึ่งล้วนเป็นงานที่เหมาะสมกับฝ่ายชายมากกว่า ดังนั้นจึงทำให้เพศชายมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในทุกขั้นตอนมากกว่าเพศหญิง

ตารางที่ 5.10.2 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ของชุมชน

อายุ	Mean	Std Dev	จำนวน
ต่ำกว่า 39 ปี	40.2212	15.8045	113
39 – 49 ปี	46.0957	17.2982	115
50 ปีขึ้นไป	37.9474	15.0049	114
รวม	41.4386	16.3879	342

$F = 7.8450$

d.f. = 2, 339

Sig. = 0.0005

จากตารางที่ 5.10.2 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ประกอบไปด้วยผู้มีอายุต่ำกว่า 39 ปี 113 ราย ผู้มีอายุระหว่าง 39 – 49 ปี 115 ราย และผู้มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป 114 ราย ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในทุกชั้นตอนของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด เท่ากับ 41.4386 โดยผู้มีอายุต่ำกว่า 39 ปี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในทุกชั้นตอนเท่ากับ 40.2212 ผู้มีอายุระหว่าง 39 – 49 ปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 46.0957 และผู้มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 37.9474

ค่า Sig. เท่ากับ 0.0005 ซึ่งต่ำกว่า 0.05 หมายความว่าความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในทุกชั้นตอนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้มีอายุระหว่าง 39 – 49 ปี จะเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในทุกชั้นตอนมากที่สุด ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าผู้ที่มีอายุระหว่าง 39 – 49 ปีนี้ เป็นผู้ที่มีความพร้อมในการมีส่วนร่วมดูแล อนุรักษ์ป่าไม้ โดยผู้ที่อยู่ในวัยนี้มีทั้งเรี่ยวแรงและกำลังในการช่วยอนุรักษ์ป่า รวมทั้งมีประสบการณ์ในการมีส่วนร่วมดูแลรักษาป่ามาพอสมควร และไม่อายุมากจนเกินไป ซึ่งนับว่าเป็นผู้ที่อยู่ในช่วงหรือวัยที่พร้อมที่สุดที่จะทำงานเพื่อชุมชน ส่วนผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 39 ปี เป็นกลุ่มที่มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในทุกชั้นตอนรองลงมา ซึ่งอยู่ในวัยที่ยังหนุ่มแน่นมีเรี่ยวแรงและกำลังในการดำเนินงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าไม้ แต่อาจจะยังไม่มีโอกาสที่จะได้เป็นผู้นำเนื่องจากอายุน้อย ขาดประสบการณ์ ส่วนผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไปนั้น เป็นผู้ที่มีอายุค่อนข้างมากพอสมควร สุขภาพไม่สมบูรณ์แข็งแรงเพียงพอสำหรับงานบางอย่างที่อาจหนักเกินไปจึงร่วมในการดูแลรักษาป่ามากเท่าใด จึงทำให้มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในทุกชั้นตอนน้อยที่สุด

ตารางที่ 5.10.3 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพในชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ของชุมชน

สถานภาพในชุมชน	Mean	Std Dev	จำนวน
สมาชิก	39.2901	14.6335	293
ผู้นำชุมชน	54.2857	20.2134	49
รวม	41.4386	16.3879	342

$F = 39.0740$

$d.f. = 1, 340$

$Sig. = 0.0000$

จากตารางที่ 5.10.3 มีผู้ตอบแบบทั้งหมดจำนวน 342 ราย ประกอบด้วย ผู้ที่เป็นสมาชิก หรือลูกบ้านจำนวน 293 ราย และผู้ที่มีตำแหน่ง หรือเป็นผู้นำชุมชน จำนวน 49 ราย ค่าเฉลี่ย การมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในทุกขั้นตอนของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด เท่ากับ 41.4386 โดยผู้ที่เป็นสมาชิกหรือลูกบ้านมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 39.2901 ผู้ที่มีตำแหน่งหรือเป็นผู้นำชุมชนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 54.2857

ค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.0000 ซึ่งต่ำกว่า 0.05 หมายความว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพในชุมชนกับค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในทุกขั้นตอนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่มีสถานภาพในชุมชนต่างกันจะมีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในทุกขั้นตอนที่แตกต่างกัน จะเห็นได้ว่าผู้ที่มีตำแหน่งในชุมชนหรือเป็นผู้นำของชุมชนจะมีการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในทุกขั้นตอนสูง ซึ่งอาจเนื่องมาจาก ผู้ที่เป็นผู้นำหรือผู้ที่มีตำแหน่งในชุมชนนั้น ตากปรกติกจะต้องเป็นผู้ที่มีบทบาทในการเป็นผู้นำในการกระทำการต่าง ๆ รวมทั้งการจัดการดูแลป่าของชุมชน ทั้งในขั้นตอนการรับรู้ปัญหา การวางแผน การดำเนินงาน และการประเมินผล ซึ่งย่อมมีการมีส่วนร่วมในการจัดการดูแลรักษาป่าไม้ของชุมชนสูงกว่าสมาชิก หรือลูกบ้าน

ตารางที่ 5.10.4 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ของชุมชน

ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน	Mean	Std Dev	จำนวน
ต่ำกว่า 31 ปี	39.1802	15.7250	111
31 – 45 ปี	45.7350	17.3361	117
46 ปีขึ้นไป	39.2281	15.2368	114
รวม	41.4386	16.3879	342

$F = 6.3021$

$d.f. = 2, 339$

$Sig. = 0.0021$

จากตารางที่ 5.10.4 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ชุด ประกอบไปด้วยผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่ำกว่า 31 ปีจำนวน 111 ราย ผู้ที่อยู่อาศัยในชุมชนระหว่าง 31 – 45 ปีจำนวน 117 ราย และผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไปจำนวน 114 ราย ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเท่ากับ 41.4386 โดยผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่ำกว่า 31 ปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 39.1802 ผู้ที่อยู่อาศัยในชุมชนระหว่าง 31 – 45 ปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 45.7350 และผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 39.2281

ค่า Sig. เท่ากับ 0.0005 ซึ่งต่ำกว่า 0.05 หมายความว่าความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน กับการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่อยู่อาศัยในชุมชนระหว่าง 31 – 45 ปี จะเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้มากที่สุด ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า ผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเป็นระยะเวลานานพอสมควรและเป็นผู้ที่อยู่ในวัยที่มีทั้งเรี่ยวแรงและกำลังในการช่วยอนุรักษ์ป่า รวมทั้งมีประสบการณ์ในการมีส่วนร่วมดูแลรักษาป่ามาพอสมควร ส่วนผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่ำกว่า 31 ปี เป็นผู้ที่มิระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการดูแลป่าไม้ น้อยที่สุด ซึ่งผู้ที่อยู่อาศัยในชุมชนเป็นระยะเวลาต่ำกว่า 31 ปีนี้ อาจเป็นไปได้ว่าเป็นผู้ที่มีอายุน้อยกว่า 31 ปี หรือเป็นผู้ที่มีอายุมากกว่า 31 ปี แต่ย้ายเข้ามาอยู่อาศัยในชุมชนแห่งนี้ไม่ถึง 31 ปี ซึ่งผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 31 ปีนั้น อาจเป็นไปได้ว่าอายุน้อยไม่มากพอ ที่จะเป็นผู้นำชุมชนที่มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดการจัดการป่าไม้ในระดับสูง ส่วนผู้ที่มีอายุมากกว่า 31 ปี แต่ย้ายเข้ามาอยู่อาศัยในชุมชนแห่งนี้ไม่ถึง 31 ปีนั้น อาจเป็นไปได้ว่ามีความผูกพันกับชุมชนน้อยกว่าผู้ที่อยู่อาศัยมาเป็นเวลานาน จึงมีส่วนร่วมจัดการดูแลป่าไม้ น้อยที่สุด

ตารางที่ 5.10.5 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ ระหว่างระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ของชุมชน

ระดับความรู้ความเข้าใจ	Mean	Std Dev	จำนวน
ต่ำ (1 – 3 คะแนน)	37.2885	15.4366	52
ปานกลาง (4 – 6 คะแนน)	39.4832	15.3801	149
สูง (7 – 10 คะแนน)	45.0355	17.1399	141
รวม	41.4386	16.3879	342

F = 6.3152

d.f. = 2, 339

Sig. = 0.0020

จากตารางที่ 5.10.5 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ประกอบไปด้วยผู้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชนในระดับต่ำจำนวน 52 ราย ผู้มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลางจำนวน 149 ราย และผู้มีความรู้ความเข้าใจในระดับสูงจำนวน 141 ราย ค่าเฉลี่ย การมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเท่ากับ 41.4386 โดย ผู้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชน ในระดับต่ำมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 37.2885 ผู้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชนในระดับต่ำปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 39.4832 และผู้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชนในระดับต่ำสูงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 45.0355

ค่า Sig. เท่ากับ 0.0020 ซึ่งต่ำกว่า 0.05 หมายความว่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ของชุมชน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชนในระดับต่ำ จะมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ของชุมชนน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ที่ไม่ค่อยมีความรู้ความเข้าใจก็อาจจะคิดว่าตนเองไม่ต้องมีส่วนร่วมมากนัก โดยเฉพาะไม่ต้องไปร่วมประชุม หรือแสดงความคิดเห็นเพราะตนเองไม่มีความรู้ความเข้าใจ ส่วนผู้ที่มีระดับความรู้ความเข้าใจสูงพบว่ามีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้มากที่สุด ซึ่งอาจเป็นเพราะ เมื่อเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และสิทธิชุมชน ก็ต้องการนำความรู้ที่ให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชน โดยการเข้าร่วมประชุมและแสดงความคิดเห็น ทั้งในขั้นตอนของการรับรู้ปัญหา การวางแผน การดำเนินงาน และการประเมินผล เพราะฉะนั้นจึงมีส่วนร่วมสูง

ตารางที่ 5.10.6 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างระดับความตระหนักถึงคุณค่าทรัพยากรป่าไม้กับการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ของชุมชน

ระดับความตระหนัก	Mean	Std Dev	จำนวน
ปานกลาง (12 – 18 คะแนน)	32.8987	10.8399	79
สูง (19 – 25 คะแนน)	44.0038	16.9105	263
รวม	41.4386	16.3879	342

$F = 30.2931$

$d.f. = 1, 340$

$Sig. = 0.0000$

จากตารางที่ 5.10.6 มีผู้ตอบแบบทั้งหมดจำนวน 342 ราย ประกอบด้วย ผู้ที่มีความตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรป่าไม้ในระดับปานกลางจำนวน 79 ราย และผู้ที่มีความตระหนักในระดับสูง จำนวน 263 ราย ค่าเฉลี่ยเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเท่ากับ 32.8987 โดยผู้ที่มีความตระหนักในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 39.2901 และผู้ที่มีความตระหนักในระดับสูงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 44.0038

ค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.0000 ซึ่งต่ำกว่า 0.05 หมายความว่า ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรป่าไม้กับการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยจะเห็นได้ว่าผู้ที่มีความตระหนักในระดับปานกลางจะมีการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้น้อยกว่าผู้ที่มีความตระหนักในระดับสูง ซึ่งอาจเนื่องจาก ผู้ที่มีความตระหนักในระดับสูง กล่าวคือ เห็นคุณค่า เห็นความสำคัญของทรัพยากรป่าไม้วามีคุณค่าและมีความสำคัญมาก จึงเกิดเป็นแรงจูงใจให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ ดูแล อนุรักษ์ ป่าไม้ของชุมชน สูงกว่าผู้ที่มีความตระหนักในระดับปานกลาง

11. แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการจัดการป่าไม้และสภาพป่าของชุมชน
ตารางที่ 5.11.1 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความพึงพอใจต่อการจัดการป่า
ไม้และสภาพป่าของชุมชน

อายุ	Mean	Std Dev	จำนวน
ต่ำกว่า 39 ปี	61.5752	19.0163	113
39 – 49 ปี	70.5043	15.5453	115
50 ปีขึ้นไป	67.2193	21.3366	114
รวม	66.4591	19.0798	342

$F = 6.5861$

$d.f. = 2, 339$

$Sig. = 0.0016$

จากตารางที่ 5.11.1 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ประกอบไปด้วยผู้มี
อายุดำกว่า 39 ปี จำนวน 113 ราย ผู้มีอายุระหว่าง 39 – 49 ปี จำนวน 115 ราย และผู้มีอายุตั้งแต่
50 ปี ขึ้นไป จำนวน 114 ราย โดยค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการจัดการป่าไม้และสภาพป่าของผู้
ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเท่ากับ 66.4591 ผู้มีอายุดำกว่า 39 ปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 61.5752 ผู้
มีอายุระหว่าง 39 – 49 ปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 70.5043 และผู้มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ
67.2193

ค่า Sig. เท่ากับ 0.0016 ซึ่งต่ำกว่า 0.05 หมายความว่าความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความ
พึงพอใจต่อการจัดการป่าไม้และสภาพป่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้มีอายุ
ระหว่าง 39 – 49 ปี จะเป็นผู้ที่ความพึงพอใจมากที่สุด ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าผู้ที่มีอายุระหว่าง 39 – 49
ปี เป็นผู้ที่มีส่วนร่วมจัดการทรัพยากรป่าไม้มากที่สุด ซึ่งทำให้เกิดความพึงพอใจต่อการจัดการป่า
ไม้มากที่สุดตามไปด้วย ส่วนผู้ที่อายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไปนั้น เป็นผู้ที่มีความพึงพอใจรองลงมา ทั้งนี้
อาจเป็นเพราะ ผู้ที่อยู่ในวัยนี้ เป็นผู้ที่เห็นช่วงเวลาของความเปลี่ยนแปลงของสภาพป่า และการจัด
การดูแลรักษาป่าของชุมชน ซึ่งเมื่อประมาณ 30-40 ปีก่อนป่าไม้บริเวณนี้ ได้เกิดความแห้งแล้ง เนื่อง
จากการตัดไม้ทำลายป่าเพื่อนำมาเผาถ่านขายทั้งจากคนในชุมชนและคนภายนอก ทำให้สภาพป่า
ไม้มีความแห้งแล้งมาก ต่อมาเมื่อมีการจัดการดูแลรักษาป่าไม้ ได้ค่อย ๆ เปลี่ยนสภาพป่าให้มีความ
อุดมสมบูรณ์ขึ้น จึงอาจเป็นสาเหตุให้คนในวัยนี้มีความพึงพอใจต่อสภาพป่าค่อนข้างสูง

ตารางที่ 5.11.2 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรป่าไม้กับความพึงพอใจต่อการจัดการป่าไม้และสภาพป่าของชุมชน

ระดับความตระหนัก	Mean	Std Dev	จำนวน
ปานกลาง (12 – 18 คะแนน)	49.7215	18.2896	79
สูง (19 – 25 คะแนน)	71.4867	16.2595	263
รวม	66.4591	19.0798	342

$F = 102.6135$

$d.f. = 1, 340$

$Sig. = 0.0000$

จากตารางที่ 5.11.2 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ประกอบด้วยผู้ที่มีความตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรป่าไม้ในระดับปานกลางจำนวน 79 ราย และผู้ที่มีความตระหนักในระดับสูง จำนวน 263 ราย โดยค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการจัดการป่าไม้ และสภาพป่าของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเท่ากับ 66.4591 ผู้ที่มีความตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรป่าไม้ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 49.7215 ผู้ที่มีความตระหนักในระดับสูงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 71.4867

ค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.0000 ซึ่งต่ำกว่า 0.05 หมายความว่า ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรป่าไม้กับการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในทุกขั้นตอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยจะเห็นได้ว่าผู้ที่มีความตระหนักในระดับปานกลางจะมีความพึงพอใจต่อการจัดการป่าและสภาพป่าน้อยกว่าผู้ที่มีความตระหนักในระดับสูง ซึ่งอาจเนื่องมาจาก ผู้ที่มีความตระหนักในระดับสูง กล่าวคือ เห็นคุณค่า เห็นความสำคัญของทรัพยากรป่าไม่ว่ามีคุณค่าและมีความสำคัญมาก ดังนั้น เมื่อมีการจัดการป่าไม้ทั้งจาก องค์การบริหารส่วนตำบล จากองค์กรของประชาชน ซึ่งก็คือ คณะกรรมการป่าไม้ และจากการมีส่วนร่วมของประชาชน จึงเป็นสาเหตุให้มีความพึงพอใจในการจัดการป่าสูง รวมทั้งเมื่อมีความตระหนัก และเห็นความสำคัญของป่าไม้มาก เมื่อสภาพป่ามีความอุดมสมบูรณ์ขึ้น จึงทำให้เกิดความพึงพอใจสูงกว่าผู้ที่มีความตระหนักในระดับปานกลาง

ตารางที่ 5.11.3 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างความผูกพันกับชุมชนที่อยู่อาศัยกับความพึงพอใจต่อการจัดการป่าไม้และสภาพป่าของชุมชน

ระดับความผูกพันกับชุมชนที่อยู่อาศัย	Mean	Std Dev	จำนวน
ปานกลาง (12 – 18 คะแนน)	48.8468	14.3167	111
สูง (19 – 25 คะแนน)	74.9221	14.8345	231
รวม	66.4591	19.0798	342

F = 236.8997

d.f. = 1, 340

Sig. = 0.0000

จากตารางที่ 5.11.3 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ประกอบด้วยผู้ที่มีความผูกพันกับชุมชนที่อยู่อาศัยในระดับปานกลาง จำนวน 111 ราย และผู้ที่มีความผูกพันกับชุมชนที่อยู่อาศัยในระดับสูง จำนวน 231 ราย โดยค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการจัดการป่าไม้ และสภาพป่าของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเท่ากับ 66.4591 ผู้ที่มีความผูกพันกับชุมชนในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 48.8468 ผู้ที่มีความผูกพันในระดับสูงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 74.9221

ค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.0000 ซึ่งต่ำกว่า 0.05 หมายความว่า ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความผูกพันกับชุมชนที่อยู่อาศัย กับการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในทุกขั้นตอนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยจะเห็นได้ว่าผู้ที่มีความผูกพันในระดับปานกลางจะมีความพึงพอใจต่อการจัดการป่าและสภาพป่าน้อยกว่าผู้ที่มีความผูกพันในระดับสูง ซึ่งอาจเนื่องมาจาก ผู้ที่มีความผูกพันกับชุมชนที่อยู่อาศัยในระดับสูง ย่อมจะมีความรัก และห่วงใย รวมทั้งปรารถนาที่จะให้ชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ มีความเจริญก้าวหน้า ดังนั้น เมื่อมีการจัดการดูแลรักษาป่าไม้ มีการจัดตั้งกรรมการป่าไม้ และสามารถฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของสภาพป่ากลับคืนมา ผู้ที่มีความผูกพันกับชุมชนในระดับสูงจึงมีความพึงพอใจมากกว่าผู้ที่มีความผูกพันกับชุมชนในระดับปานกลาง

ตารางที่ 5.11.4 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการมีส่วนร่วมจัดการป่าไม้กับความพึงพอใจต่อการจัดการป่าไม้และสภาพป่าของชุมชน

ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้	Mean	Std Dev	จำนวน
ต่ำ (20 – 46 คะแนน)	64.0983	20.7102	234
ปานกลาง (47 – 73 คะแนน)	69.1744	12.7926	86
สูง (74 – 100 คะแนน)	80.9545	13.3255	22
รวม	66.4591	19.0798	342

F = 9.4583

d.f. = 2, 339

Sig. = 0.0001

จากตารางที่ 5.11.4 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 342 ราย ประกอบไปด้วยผู้มีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในระดับต่ำ จำนวน 234 ราย ผู้มีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในระดับปานกลาง จำนวน 86 ราย ผู้มีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในระดับสูง จำนวน 22 ราย โดยค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการจัดการป่าไม้ และสภาพป่าของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเท่ากับ 66.4591 ผู้มีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในระดับต่ำมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 64.0983 ผู้มีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 69.1744 และผู้มีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 80.9545

ค่า Sig. เท่ากับ 0.0001 ซึ่งต่ำกว่า 0.05 หมายความว่าความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ทุกชั้นตอนกับความพึงพอใจต่อการจัดการป่าไม้และสภาพป่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้มีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในระดับสูง จะเป็นผู้ที่ความพึงพอใจมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้ที่มีการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้สูง มีความพึงพอใจว่าตนเองได้มีส่วนร่วมในความสำเร็จที่ได้ทำให้สภาพป่าไม้มีความอุดมสมบูรณ์ขึ้น โดยเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในความสำเร็จนี้อย่างมาก จึงทำให้มีความพึงพอใจต่อสภาพป่า และการจัดการป่าสูงกว่าผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการดูแลรักษาป่าไม้ของชุมชนในระดับปานกลาง และต่ำ ซึ่งมีความพึงพอใจต่อการจัดการทรัพยากรป่าไม้และสภาพป่า น้อยลงมา ตามลำดับ

12. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ประโยชน์จากป่ากับการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้

ตารางที่ 5.12.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ประโยชน์จากป่ากับการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ของชุมชน

ตัวแปร	B	Beta	Sig.
Constant	32.258		.000
การใช้ประโยชน์จากป่า	.544	.189	.000

$$F = 12.609 \quad d.f. = 1, 340 \quad Sig. = 0.000$$

$$R = 0.189 \quad R^2 = 0.036 \quad Standard Error = 16.1159$$

จากตารางที่ 5.12.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ประโยชน์จากป่ากับการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ของชุมชน ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (R) เท่ากับ 0.189 แสดงว่า การใช้ประโยชน์จากป่ามีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าของชุมชนในระดับ ร้อยละ 19 ซึ่งถือว่าค่อนข้างน้อย ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) เท่ากับ 0.036 หมายความว่า การใช้ประโยชน์จากป่า มีโอกาสที่จะอธิบายความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าของชุมชนได้ถูกต้อง ร้อยละ 4 ค่าความคลาดเคลื่อน (Standard Error) ที่ได้มีค่าประมาณ 16.116

ค่าSig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งต่ำกว่า 0.05 แสดงว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ประโยชน์จากป่า และการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ของชุมชน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ของชุมชน จะแปรผันตามการใช้ประโยชน์จากป่า หมายความว่า ยิ่งมีการใช้ประโยชน์จากป่ามากเท่าใด จะมีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้มากขึ้นตามไปด้วย แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.189 หมายความว่า การใช้ประโยชน์จากป่ามีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าของชุมชนในระดับร้อยละ 19 ซึ่งถือว่าค่อนข้างน้อย รวมทั้ง ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเท่ากับ 0.036 หมายความว่า การใช้ประโยชน์จากป่า มีโอกาสที่จะอธิบายความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าของชุมชนได้ถูกต้อง ร้อยละ 4 ซึ่งถือว่าน้อยเช่นกัน

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

5.2.1 การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่และสมาชิกขององค์การบริหารส่วนตำบล

ทำการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลศรีบัวบาน จำนวน 6 ราย ดังนี้

5.2.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ประกอบไปด้วยเพศชาย 4 ราย และเพศหญิง 2 ราย ซึ่งมีอายุระหว่าง 29 – 55 ปี และดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้

1. ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลศรีบัวบาน
2. รองประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลศรีบัวบาน
3. กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลศรีบัวบาน
4. ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีบัวบาน
5. เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป (ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลศรีบัวบาน)
6. เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้องค์การบริหารส่วนตำบลศรีบัวบาน

5.2.1.2 บทบาทหน้าที่โดยทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีบัวบาน

- การสร้างโครงสร้างพื้นฐาน เป็นหน้าที่โดยทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการสร้างโครงสร้างพื้นฐานให้กับประชาชน ไม่ว่าจะเป็นการสร้างถนน น้ำประปาของตำบล การติดตั้งโทรศัพท์สาธารณะ การสร้างท่อระบายน้ำ นโยบายการขยายไฟฟ้าให้ทั่วถึงทุกหลังคาเรือน ซึ่งจัดเป็นสาธารณูปโภค และสาธารณูปการที่จำเป็นต่อชุมชน และสมาชิกในชุมชนในปัจจุบัน

- การส่งเสริมพัฒนาด้านอาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชีพเกษตรกรรม เนื่องจากคนในชุมชนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม วิธีการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพที่องค์การบริหารส่วนตำบลศรีบัวบานได้กระทำ ได้แก่ การจัดซื้อยาปราบศัตรูพืช เมล็ดพันธุ์พืช ปุ๋ย เครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางการเกษตร เป็นต้น ซึ่งนำมาจำหน่ายให้กับเกษตรกรในราคาถูก ให้เกษตรกรได้กู้ยืมก่อนอีกวิธีหนึ่งก็คือการเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ ทางด้านการเกษตร เช่น เกษตรอำเภอ หรือเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ มาให้ความรู้ทางด้านการเกษตรแก่ประชาชน รวมทั้งการส่งเสริมการรวมตัวกันในกลุ่มอาชีพต่างๆ ทางด้านการเกษตร เช่น กลุ่มผู้ทำนา กลุ่มผู้ปลูกกล้วย กลุ่มเลี้ยงไก่ เลี้ยงเป็ด เลี้ยงสุกร เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีการส่งเสริมการรวมตัวกันของกลุ่มอาชีพนอกภาคการเกษตรได้แก่ กลุ่มเย็บผ้า ปักผ้า และกลุ่มจักสาน เป็นต้น

- การจัดหารายได้เพื่อพัฒนาชุมชนโดยการเก็บภาษี ซึ่งรายละเอียดของการเก็บภาษีจากการสัมภาษณ์คือ ประมาศเดือนมกราคมของทุกปี จะมีการให้ประชาชนในตำบลศรีบัวบานมาขึ้นและรับ แบบชำระค่าเสียภาษี โดยภาษีที่ประชาชนต้องเสียมี 4 ประเภทด้วยกันคือ

1. ภาษีบำรุงท้องที่ จะเก็บจากผู้ที่มีที่ดินส่วน ไร่ หรือที่นา ที่มีการทำประโยชน์ โดยคิดอัตรา ไร่ละ 5 บาท สำหรับที่นา และไร่ละ 30 บาท สำหรับที่ดินหรือไร่

2. ภาษีป้าย จะเก็บจากร้านค้าที่มีป้ายร้านค้าโดยแยกเป็น

- ป้ายที่มีตัวอักษรไทยล้วนๆ
- ป้ายที่เป็นตัวอักษรไทยกับภาษาอังกฤษ หรือเป็นอักษรไทยกับสัญลักษณ์
- ป้ายที่เป็นอักษรต่างประเทศและสัญลักษณ์

ซึ่งแต่ละประเภทจะมีอัตราการเก็บภาษีแตกต่างกัน นอกจากนี้ก็ยังขึ้นอยู่กับขนาดของป้ายด้วย โดยอย่างน้อยที่สุด ป้ายที่เล็กที่สุดจะเสียภาษีในราคาเริ่มต้น 200 บาท

3. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน จะเก็บจากประชาชนผู้มีโรงเรือนหรือที่ดิน ที่มีการดำเนินการเอง หรือมีการให้เช่า เช่นมีบ้านให้เช่า หรือมีโกดังเก็บของ เป็นต้น โดยอัตราการเก็บภาษีจะแตกต่างกันไปตามกิจการแต่ละประเภทซึ่งจะมีการกำหนดอัตราภาษีที่แตกต่างกัน

4. ใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและความปลอดภัย ได้แก่ การเลี้ยงสุกร เป็ด ไก่ วัว ขนาดใหญ่ (การทำฟาร์ม) และโรงงานอุตสาหกรรม

โดยอัตราการเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีบัวบาน ได้มีกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้ร่างตามกรอบของพระราชบัญญัติ และผ่านความเห็นชอบจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จึงได้ประกาศใช้โดยได้รับการอนุมัติจากนายอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

- การส่งเสริมความเข้มแข็งขององค์กรต่าง ๆ ภายในชุมชน องค์กรภายในชุมชนที่มีความเข้มแข็งและได้รับการส่งเสริมจากองค์การบริหารส่วนตำบลได้แก่ กลุ่มสตรี โดยมีการรวมตัวกันในระดับหมู่บ้านและตำบล เพื่อฝึกอาชีพ และหารายได้ให้กับสตรีในตำบลศรีบัวบาน เป็นการแบ่งเบาภาระของครอบครัว และช่วยหารายได้เสริมเล็กน้อย ซึ่งที่ผ่านมาได้มีการฝึกอาชีพการทำขนมไทย การทำแชมพูสมุนไพร เป็นต้น องค์กรหนึ่งที่มีความเข้มแข็งค่อนข้างเด่นชัดก็คือ องค์กรป่าชุมชน ทั้งในระดับหมู่บ้าน ตำบล และระดับเครือข่าย โดยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 7 บ้านทุ่งยาว คือนายเจริญ ขาสัก ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเป็นประธานสภาป่าชุมชนของภาคเหนือ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลศรีบัวบาน ก็ได้มีการประสานงานและช่วยเหลือทั้งสององค์กร

- การพัฒนาคุณภาพชีวิต แบ่งเป็น 2 หลักใหญ่ๆคือด้านการศึกษา และสาธารณสุข โดยมีการหาทุนสนับสนุนนักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ โครงการอาหารกลางวัน และอาหารว่าง การอบรมวิธีการดูแลสุขภาพอนามัยให้ถูกสุขลักษณะ

- พัฒนาทางด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้วยความพร้อมทางด้านการมีทัศนียภาพอันงดงาม มีความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้ จึงได้มีการพัฒนาป่าน้ำจืดบริเวณหมู่บ้านทุ่งยาว อ่างเก็บน้ำแม่ธิแม่สาร รวมทั้งคอกยครกผี ให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยว เพื่อสร้างรายได้ให้กับสมาชิกในชุมชน และยังเป็นการส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้ไว้ให้ลูกหลานในอนาคต

5.2.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับประชาชน

หากมององค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะที่เป็นองค์กร นั้น องค์การบริหารส่วนตำบลศรีบัวบาน จะเป็นองค์กรที่ค่อนข้างใหม่ สำหรับประชาชน ซึ่งถ้าจะมองย้อนไปถึงการก่อกำเนิดขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีบัวบานนั้น ฟังจะก่อตั้งมาได้เพียง 2 ปีเศษ โดยเริ่มก่อตั้งในปี พ.ศ. 2540 องค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นองค์กรใหม่ในชุมชนจึงถูกมองกลายเป็นสถานที่ราชการซึ่งเกิดขึ้นมาใหม่ ในชุมชน และจากบทบาทหน้าที่ประการหนึ่งขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น มีการเรียกเก็บภาษีจากประชาชน ซึ่งแต่เดิม หลายคนอาจไม่เคยเสียภาษีเลย กลับต้องมาเสียภาษีให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้ชาวบ้านส่วนหนึ่งเกิดความไม่พอใจ เนื่องจากขาดความเข้าใจในระบบการทำงาน และอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งหน้าที่ของตนเองในฐานะที่เป็นประชาชนที่มีหน้าที่ในการเสียภาษี ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลก็มองว่าประชาชนไม่ยอมเสียภาษี เพราะทุกวันนี้ ยังมีชาวบ้านหลายคนไม่ยอมเสียภาษีซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลได้เรียกเก็บ จึงได้มีจัดหน่วยเคลื่อนที่เพื่อออกไปประกาศและสร้างความเข้าใจให้กับชาวบ้านเข้าใจถึงการนำเงินภาษีของชาวบ้านไปใช้ประโยชน์เพื่อชุมชนเอง แต่ก็ยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร

อย่างไรก็ตาม แม้้องค์การบริหารส่วนตำบลจะเป็นองค์กรที่ค่อนข้างใหม่และถูกแปลกแยกจากชาวบ้าน อีกทั้งชาวบ้านส่วนหนึ่งยังเกิดความไม่พอใจเนื่องจากการจัดเก็บภาษี แต่้องค์การบริหารส่วนตำบลก็ยังประกอบไปด้วยบุคลากรจำนวนหนึ่ง นั่นก็คือ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนในระดับหมู่บ้าน ที่รวมกันเป็นระดับตำบล โดยทำการเลือกตั้งหมู่บ้านละ 2 คน รวมทั้งกำนันผู้ใหญ่บ้านเดิมที่เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตำแหน่งคือตัวเชื่อมที่สำคัญระหว่างชาวบ้าน้องค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะที่เป็นองค์กร ทำให้มีความใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น เนื่องจากยังมีผู้ที่รู้จักเป็นตัวแทน เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งขององค์การบริหารส่วนตำบล บวกกับความเจริญต่าง ๆ ที่้องค์การบริหารส่วนตำบลได้สร้างและพัฒนา ที่เห็นได้ชัดก็คือ

โครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค สาธารณูปการ ต่าง ๆ ซึ่งแต่เดิมที่ยังไม่มีองค์การบริหารส่วนตำบล จะพัฒนา หรือสร้างสิ่งใด ต้องใช้เวลานาน เนื่องจากเป็นความล่าช้าของระบบราชการ แต่ปัจจุบันที่มีองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นมา มีความสะดวกรวดเร็วมากขึ้น และชาวบ้านเริ่มเห็นว่าภาษีที่ได้เสียไป ได้นำกลับมาพัฒนาชุมชน ให้ชาวบ้านได้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างชาวบ้านกับองค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน จึงเป็นความสัมพันธ์ที่มีความใกล้ชิดมากขึ้น มีความร่วมมือกันเป็นอย่างดี อันเป็นเป้าหมายและเป็นประโยชน์ของการกระจายอำนาจและการพัฒนาชุมชน

5.2.1.4 บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการทรัพยากรป่าไม้

การจัดการป่าขององค์การบริหารส่วนตำบลมีรายละเอียดดังนี้

1. จัดให้ตัวแทนของประชาชนไปร่วมประชุม หรืออบรมเกี่ยวกับป่าชุมชน
2. ปลุกจิตสำนึกในการหวงแหน รักษาป่าให้กับเด็กและเยาวชน โดยเริ่มที่โรงเรียน โดยการประสานงานกับครูของโรงเรียนในการนำนักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับป่า
3. จัดทำโครงการทำแนวกันไฟในทุกหมู่บ้านเพื่อช่วยป้องกันไม่ให้ไฟที่ไหม้ลุกลามเป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน
4. สร้างแรงจูงใจให้แต่ละหมู่บ้านให้มาร่วมรักษาป่า โดยการให้งบประมาณสนับสนุนหมู่บ้านที่มีการอนุรักษ์ป่าไม้
5. จัดทำป้ายที่เขียนคำขวัญ คติเตือนใจ ข้อห้าม กฎระเบียบต่างๆ เกี่ยวกับป่า ติดไว้ที่บริเวณป่า
6. ประกาศให้ประชาชนทราบถึงนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลในการอนุรักษ์ป่าโดยการให้ประชาชนช่วยกันสอดส่องดูแลการตัดไม้ทำลายป่า โดยเฉพาะผู้ที่มีบ้าน หรือที่ทำกินอยู่ติดกับป่า
7. เป็นตัวเชื่อมประสานงานระหว่างองค์กรชาวบ้าน ซึ่งก็คือคณะกรรมการป่าไม้กับทางราชการ ได้แก่เจ้าหน้าที่จากกรมป่าไม้
8. ติดต่อทางราชการ หรือนักวิชาการผู้มีความรู้มาให้ข้อมูล คำแนะนำ ในการรักษาป่า
9. ประกาศให้แต่ละหมู่บ้านขยายพื้นที่เขตป่าออกไป
10. รับแจ้งปัญหาเรื่องป่าจากชาวบ้าน ซึ่งเป็นกรณีพิพาทกันในระดับตำบลขึ้นไป
11. เป็นตัวประสานงานคณะกรรมการป่าไม้ ในแต่ละหมู่บ้านให้ร่วมมือกัน ใน

ระดับตำบล

12. ประสานงานกับผู้ใหญ่บ้าน โดยมีหนังสือจากองค์การบริหารส่วนตำบลไปยังผู้ใหญ่บ้านให้กระตุ้นจิตสำนึกในการดูแลรักษาป่าแก่ชาวบ้าน
13. ให้งบประมาณสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นการอนุรักษ์ป่า
14. จัดงบประมาณส่วนหนึ่งเพื่อทำโครงการปลูกพืชสมุนไพรในเขตป่า โดยกำลังอยู่ในช่วงเริ่มต้นที่หมู่บ้านทุ่งยาว และหมู่บ้านข้าวแคร้
15. พัฒนาเขตพื้นที่ป่าให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ได้แก่ ป่าน้ำจำบ้านทุ่งยาว อ่างเก็บน้ำแม่ธิแม่สาร และดอยครกผี เป็นต้น

5.2.2 การสัมภาษณ์คณะกรรมการป่าไม้

ทำการสัมภาษณ์คณะกรรมการป่าไม้ของแต่ละหมู่บ้านในตำบลศรีบัวบาน จำนวน 24 ราย ดังนี้

5.2.2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ประกอบไปด้วยเพศชาย 22 ราย และเพศหญิง 2 ราย ซึ่งมีอายุระหว่าง 31 – 52 ปี ส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีรายได้โดยเฉลี่ยประมาณ 4,000 – 5,000 บาทต่อเดือน และส่วนใหญ่มีภูมิลำเนา อยู่ในตำบลศรีบัวบาน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

5.2.2.2 วิธีการคัดเลือกคณะกรรมการป่าไม้

วิธีการคัดเลือกของแต่ละหมู่บ้านมีความแตกต่างกันไป โดยบางหมู่บ้านก็จะมีวิธีคัดเลือกแตกต่างกันซึ่งสรุปโดยรวมได้ดังนี้ เป็นชาย อายุไม่มากไม่น้อยจนเกินไป ประมาณ 30 – 50 ปี มีร่างกายแข็งแรง มีความพร้อมในด้านต่าง ๆ ได้แก่ มีเวลาให้กับการทำงาน มีความเสียสละ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามบางหมู่บ้านผู้หญิงก็สามารถเป็นกรรมการป่าได้ โดยทำหน้าที่ทางด้านเอกสาร และการเป็นตัวแทนไปประชุม และบางหมู่บ้านใช้วิธีการเลือกผู้ที่เคยกระทำผิดกฎระเบียบของป่ามาเป็นคณะกรรมการป่าไม้ เพื่อให้เข้ามาทำงานในด้านป่า และสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ป่า ส่วนการคัดเลือกกรรมการป่าไม้มักกระทำกันในเวลาเรียกประชุมหมู่บ้าน ซึ่งแต่ละครอบครัวก็จะส่งตัวแทนอย่างน้อยครอบครัวละ 1 คน ส่วนใหญ่จะเป็นการคัดเลือกโดยแต่ละหมู่บ้านจะมีเขตปือกบ้าน ซึ่งเป็นหน่วยย่อยของหมู่บ้านไปอีก โดยให้แต่ละปือกบ้านเสนอรายชื่อผู้ที่จะเป็นกรรมการป่าไม้ และนำเสนอต่อที่ประชุมเพื่อมีการเลือกตั้ง หรือบางครั้งก็อาจไม่ต้องเลือกตั้งหากจำนวนกรรมการป่าที่แต่ละปือกบ้านเสนอมาเท่ากับจำนวนกรรมการป่าที่หมู่บ้านตั้งเอาไว้ บางหมู่บ้านไม่ได้เลือกมาจากปือกบ้านแต่ใช้วิธีการเลือกผู้ที่มีบ้านหรือที่ดินทำกิน เช่น ที่นา สวน หรือ

ไร่ อยู่ติดเขตป่ามาเป็นกรรมการหมู่บ้าน นอกจากนี้บางหมู่บ้านก็ใช้วิธีให้กรรมการหมู่บ้านที่มีอยู่เดิม หรือกรรมการเหมืองฝาย ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการป่าไม้

สำหรับจำนวนและระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของกรรมการป่าไม้ของแต่ละหมู่บ้านไม่เท่ากัน โดยระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งจะประมาณ 2 – 5 ปีขึ้นอยู่กับแต่ละหมู่บ้าน หรือบางครั้งอาจเป็นต่อไปเรื่อย ๆ ในกรณีกรรมการป่าไม้ที่เป็นกรรมการหมู่บ้านหรือกรรมการเหมืองฝาย ส่วนจำนวนของกรรมการป่าไม้ในแต่ละหมู่บ้าน แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับนโยบายของแต่ละหมู่บ้าน จำนวนสมาชิกของหมู่บ้านและจำนวนป่าไม้ที่ดูแลรักษา ซึ่งแต่ละหมู่บ้านจะไม่เท่ากัน

5.2.2.3 หน้าที่ของคณะกรรมการป่าไม้

คณะกรรมการป่าไม้ของแต่ละหมู่บ้านมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ร้าง หรือแก้ไข กฎระเบียบของการใช้ประโยชน์จากป่า และบทลงโทษ ผู้กระทำความผิดกฎระเบียบเกี่ยวกับป่า
2. เป็นผู้รับแจ้งการกระทำความผิดกฎระเบียบป่าชุมชน
3. เป็นผู้ดำเนินการลงโทษผู้กระทำความผิดกฎระเบียบป่าของชุมชน
4. เป็นผู้นำในการเรียกประชุมชาวบ้านเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับเรื่องป่าไม้
5. สอดส่องดูแลและออกตรวจตราสภาพป่าไม้ของชุมชน
6. ฝึกอบรมเกี่ยวกับเรื่องป่าและนำความรู้เหล่านั้นมาถ่ายทอดให้กับชาวบ้าน
7. ทำแนวกันไฟป่าและหากมีไฟไหม้ป่าคณะกรรมการป่าไม้ต้องออกไปช่วยดับไฟป่า
8. ให้ความร่วมมือกับชุมชนในการจัดการป่าไม้ในทุกด้าน

5.2.2.4 วิธีการดูแลรักษาป่าของชุมชน

1. แบ่งเขตป่า ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

- ป่าอนุรักษ์
- ป่าใช้สอย

โดยป่าอนุรักษ์นั้น ห้ามให้ผู้ใดตัด หรือทำลายไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นการใช้ประโยชน์จากป่าในด้านการเก็บพืชผัก หรือการล่าสัตว์ ทั้งนี้เพื่ออนุรักษ์ไว้เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า ซึ่งในปัจจุบัน มีเพียงไม่กี่หมู่บ้านที่มีป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์มากเพียงพอที่จะเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตาม หลายหมู่บ้านก็ได้มีความพยายามใน

การอนุรักษ์ป่าให้เป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์โดยขยายพื้นที่ป่าอนุรักษ์ออกไป ส่วนป่าใช้สอยนั้นสามารถใช้ชาวบ้านเข้าไปหาพืชผักมาบริโภคได้ ลำตัวเล็กๆน้อยๆ เช่น ไข่มดแดง นก หนู กระรอก กระต่าย(แต่บางหมู่บ้านก็ห้ามล่าสัตว์) สามารถให้ชาวบ้านที่ได้รับอนุญาตจากกรรมการป่าไม้มาตัดไม้ เพื่อนำไปสร้างบ้านสำหรับผู้ที่จะแยกเรือน คือผู้ที่จะแต่งงาน ซึ่งอนุญาตให้เฉพาะชาวบ้านในชุมชนเท่านั้น และบ้านนำไม้ที่ขออนุญาตตัดมาจากป่ามาสร้างห้ามขายให้คนนอกชุมชนเด็ดขาด หากพบว่าขายให้คนอื่น ก็จะไม่มีโอกาสขอตัดไม้อีกต่อไป นอกจากนี้การใช้ประโยชน์จากป่าในด้านอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นการนำมาเป็นเชื้อเพลิง หรือการนำมาเผาเป็นถ่านนั้นบางหมู่บ้านห้ามเด็ดขาด ไม่ว่าจะเป็นกิ่งไม้แห้งก็ห้าม แต่บางหมู่บ้านก็ยังอนุโลมให้สามารถนำไม้แห้งที่ตายแล้วในป่ามาเป็นเชื้อเพลิงหรือเผาทิ้งได้พอใช้ในครัวเรือนได้ แต่ห้ามนำไปขายเด็ดขาด

2. การเฝ้าระวังไม่ให้มีการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า หรือการเผาป่า

โดยการขอความร่วมมือกับชาวบ้านทุกคน ให้ช่วยกันเฝ้าระวังไม่ให้ใครมาลักลอบตัดไม้ทำลายป่า หรือการเผาป่า รวมทั้งหากใครเห็นไฟป่าก็ให้มาแจ้งและช่วยกันดับไฟป่า ซึ่งสาเหตุของการเกิดไฟป่านั้นมีหลายสาเหตุด้วยกัน แต่สาเหตุที่สำคัญของการเกิดไฟป่าของชุมชนนี้ก็คือการเผาป่าเพื่อล่าสัตว์ ซึ่งชาวบ้านทั้งภายในและภายนอกชุมชนเป็นผู้กระทำ โดยการล่าสัตว์จะมีการเผาไฟเพื่อล่อไม้ให้สัตว์เหล่านั้นหนี หรือการเผาเพื่อไล่มดแดงไปจากรัง เพื่อเอาไข่มดแดงแล้วไม่ดับไฟป่าให้สนิท โดยอาจเป็นการทำไปโดยเกิดจากการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เกิดจากความสะเพร่า หรือแม้แต่การขาดจิตสำนึกในความรับผิดชอบ ซึ่งล้วนแล้วแต่ทำให้เกิดความสูญเสียอันใหญ่หลวงต่อความอุดมสมบูรณ์ของป่า และการขาดสมดุลของระบบนิเวศ

3. การส่งเสริมให้ชาวบ้านช่วยกันปลูกป่า

บนพื้นฐานของความคิดที่ว่าเมื่อมีการใช้ประโยชน์จากป่า ก็ต้องมีการปลูกป่าเพื่อทดแทน เมื่อมีการตัดต้นไม้ แม้จะขออนุญาตแล้วก็ตาม แต่ก็ถือเป็นการตัดไม้ทำลายป่า ซึ่งจะต้องมีการปลูกทดแทนอยู่เสมอ ดังนั้นในวันสำคัญต่าง ๆ ทั้งทางศาสนา และวันสำคัญอื่น ๆ ชาวบ้านจะช่วยกันปลูกป่า โดยได้รับกล้าไม้จากกรมป่าไม้ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบล และกรรมการป่าไม้เป็นติดต่อประสานงาน โดยกล้าไม้ที่นำมาปลูกก็จะเน้นพืชที่มีประโยชน์ในหลาย ด้าน ไม่ว่าจะเป็น สะเดา จี๋เหล็ก ยูคาลิปตัส มะค่าโมง จามจุรี เป็นต้น โดยปลูกในพื้นที่ป่า และรอบหมู่บ้าน

4. การลงโทษผู้กระทำผิดกฎระเบียบเกี่ยวกับป่า

โดยผู้ที่ทำหน้าที่ลงโทษ คือกรรมการป่าไม้ของแต่ละหมู่บ้าน หากพบว่ามีกระทำความผิดเกี่ยวกับป่าไม้ ชาวบ้านผู้ใดพบเห็นให้มาแจ้งกรรมการป่าไม้ แล้วกรรมการป่าไม้จะรวมตัวกันกับชาวบ้านไปจับตัวผู้กระทำความผิด รวมทั้งยึดไม้ของกลางเอาไว้ การลงโทษ มี 2 ระดับ ได้แก่ การปรับเป็นเงิน และการจับกุมส่งตำรวจ อย่างไรก็ตามกฎระเบียบการใช้ป่านี้ อาจมีการลดหย่อน

โทษลงได้ โดยบางครั้ง หากผู้กระทำผิดเป็นผู้ที่ยากจนมาก ๆ ก็อาจได้รับโทษคือการตักเตือน และคาดโทษไว้ หากทำความผิดอีกก็จะถูกปรับทันที และการจับกุมส่งตำรวจนั้น เท่าที่สัมผัสยังไม่เคยมีผู้ใดกระทำความผิดซ้ำจนเป็นเหตุให้กรรมการป่าไม้ต้องจับกุมส่งตำรวจเลย มีเพียงการตักเตือนและการปรับไหม เท่านั้น

5. การสร้างจิตสำนึกให้แก่เด็กเพื่อถ่ายทอดไปสู่ครอบครัว

มีการขอความร่วมมือ จากโรงเรียนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้ โดยการให้ความรู้แก่เด็กนักเรียน ในเรื่องประโยชน์ของทรัพยากรป่าไม้ การอนุรักษ์ป่า การไม่กระทำความผิดกฎระเบียบของป่า ซึ่งจะทำให้เด็กนักเรียนมีความตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญป่าไม้ และทำให้หวงแหนป่าไม้ไม่ให้ใครมาทำลาย ซึ่งจิตสำนึกที่เริ่มสร้างจากเด็กนักเรียนนี้จะทำให้เด็กและเยาวชน ถ่ายทอดไปสู่ครอบครัว โดยให้นักเรียนชักชวนผู้ปกครองให้มาร่วมกิจกรรมในการอนุรักษ์ป่ากับโรงเรียน และกับชุมชน ซึ่งการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ป่าให้กับเด็กนักเรียน เพื่อให้มีการถ่ายทอดไปถึงครอบครัวนี้ นับว่าเป็นกลยุทธ์หรือวิธีการในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ของชุมชน